

H 3830.

Weihe

Bildi-Bübel

lastele.

Hind: 25 kop.

Weikene

Pildi-Piibel

lastele.

„Tulge lapsed, kuulge mind, ma tahan
teid õpetada Jehoowa kartust.“

Lav. laul. 34, 12.

Keiserliku Amaliku
Rm-kogu kink. 1916.

Tallinnas, 1880.

Trükitud Gestimaa sünodi kirjadega.

Von dem Estländischen Evangelisch-Lutherischen Consistorio wird hiedurch attestirt, daß in nachstehendem Manuscripte nichts wider die heilige Schrift und die symbolischen Bücher der evangelisch-lutherischen Kirche enthalten ist.

Reval, Dom, am 17 Februar 1879.

Nr. 154.

(L. S.)

Gen.-Sup. Wold. Schulz,
Vice-Præsides.

Rud. Hörschelmann, Secr.

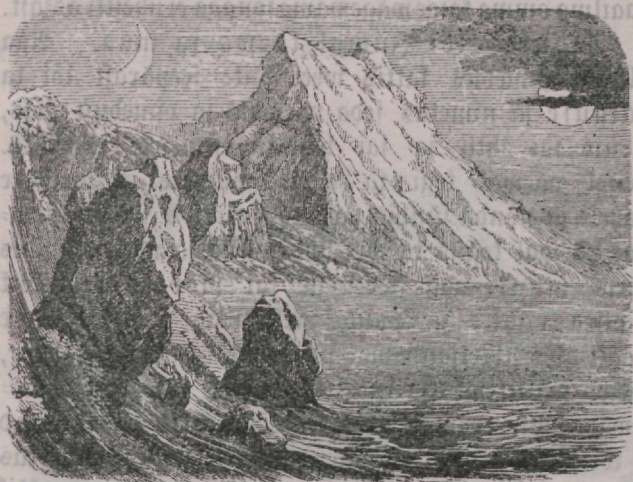
Дозволено цензурой. — Ревель, 22-го Октября 1880 г.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

36194

Armas laste wanem!

Siin on lühikesed piibli-laud ja pildid lugude seletuseks. Loe sest oma lapsele ette ja räägi temale neist lugudest; et ta noorelt õpib Issanda teed tundma ja oma Õnnistegijat armastama. Noore ea õpetused on nagu paras kewadine külw; kui Jumal õnnistab, siis ta kannab oma wilja õigel ajal. Ja külap Jumal ei jäta õnnistamata!

1. Maailma loomine.

Armsad lapsed! kui filmad lahti teete, siis näete mitmesugusid asju: Teie näete mägesid, järvi, jõgesid, kiva, puid, mitmesugust rohtu ja lilli; teie näete hobusid, veikšid, lambaid, koeri, kanu, lindu ja kes jõuab nimetada kõik neid loome, mis maa sees, ja maa peal on elamas ning liikumas! Teie näete ka inimesi, oma isa ja ema, wendi ja õdesid. Ja kui waatate ülesse, siis näete taewast ja päikest, kuud ja palju tähti. Aga enne maailma loomist ei olnud sest ei ühtegi olemas. See üksipäinis oli, kes seda

kõik on loonud, — Jumal, meie armas taewane Isa, kes kõik selle maailma on loonud. Ja ta lõi kõik selle maailma omma kõige wägewama sõnaga ei ühestki asjast.

Alguses lõi Jumal taewa ja maa. Aga pilkane pimedus kattis weel kõik; seepärast lõi ta walguse ja nimetas seda päewaks ja pimedust ööks, ja siis sai õhtu ja sai homiku esimeseks päewaks. Teisel päewal tegi ta wahet pilwete ja maawee wahele ja nõnda sündis taewa lautus. Kolmandamal päewal kogus ta wee ühte paika ja nõnda sündis kuu maa, aga weekogu sai mereks; ja kõik sugused rohud ja puud tärkasiwad ta sõna peale maast üles. Neljandalamal päewal lõi Jumal päikese, päewa walitsejaks ja kuu ning tähed, mis öösel paistawad. Wiendamal päewal lõi Jumal kõik kalad ja kõik sugu linnud. Kuuendamal päewal walmistas Jumal kõikisugu metselajaid ja lojuskid ja kõik roomajaid maa peale. Seisamal päewal tegi ta kaa wiimaks esimese inimese, Adama, mulla tükist ja puhus tema ninasse elawat õhtu, aga Adama naese Gewa walmistas ta Adama külje luust. Ja Jumal lõi neid mõlemaid oma näu järele ja õnnistas neid. Ja Jumal nägi kõik, mis ta oli loonud, ja see oli kõik wäga hea. Ja seitsmendamal päewal hingas Jumal ja õnnistas seda päewa ja pühitses seda hingamise- ning püha-päewaks.

„Sa pead pühapäewa pühitsema.“

Wiiil: Oh! Jeesus Kristus, tule ja.

Au, kiitus jaagu südamest
Sull' Jumal Jha, igawest,
Et oma wäe ja sõnaga
Kõik löid ja üles pead kaa.

2. Paradisi aed.

Ja Jumal ehitas ühe kena rohuaja Cedeni, päewa-
tõusu poole, ja see on „Paradisi aed“. Ja seal
kaswid kõiksugu puud, mis armsad olivad näha ja
head süüa. Kaa läks jõgi wälja Cedenist ja kastis
seda rohuaeda. Kest rohuaeda seisiwad kaks puud,

teine oli elupuu ja teine oli hea ja kurja tundmise puu. Senna pani Jumal Nadama ja Gewa elama, et nad pidiwad seda aeda harima. Ja Jumal tõi kõik loomad, mis wälja peal, ja linnud, mis taewa al, inimese juure ja uskus neid kõik ta hooliks. Ja inimene pani iga loomale nime. Ja Jumal ütles neile: Kõigist aja puist wõite küll süüa; aga hea ja kurja tundmise puust ei pea teie mitte sööma; sest mil päewal teie sest sööte, peate surma surema.

Surm on patu palk. Rom. 6, 23.

Wiiil: Oh! Jeesus Kristus, tule ja.
 Meid, Jeesand, hoiu, õnnista,
 So pale paistku armuga!
 Oh, tõsta seda meie peal'
 Ja oma rahu anna meil'.

3. Pattu langemine.

Ja nõnda elasivad Nadam ja Gewa kenas Cedeni rohuajas ja Jumal tuli igapäew, kui armas isa neid vaatama. Ja see sündis, et Gewa ühel päewal läks keelatud puu ligi (mis puu see oli?) ja hakkas seda vaatama; sest ta oli wäga kena. Ja seal oli madu, ja see ütles Gewa wastu: „Miks teie ei söö sest puust?“ Gewa wastas: Meie sööme kõigest rohuaja puu wiljast, aga selle puu wiljast on Jumal öölnud: „Teie ei pea mitte sest sööma, ega temasse puutumata, et teie ei sure!“ — Aga madu ütles: „Wale! Sest teie ei sure mitte, waid Jumal teab, et teie silmad siis lähewad lahti ja saate kui Jumal olema, ja teate head ja kurja!“ Ja

naene waatas puu peale, astus ligemale, ja puu sai temale armsaks, sest ta lootis targaks saama; ja ta wõttis ta wiljast ja sõi ja andis mehele kaa ja ta sõi. — Siis said nad nende filmad lahti ja tundsiwad endid alasti olewad. Ja kui päew wiluks sai, kuulsiwad nemad Jumala healt rohujas ja nad pugesiwad keft rohuaeda puude sekka. Ja Jumal hüüdis: „Adam, kus sa oled? Miks sa pugesid ära? Oled sa söönud ärakeelatud puust?“ Ta ütles: „Naene andis ja ma sõin!“ Jumal ütles naese wastu: „Miks sa oled seda teinud?“ Naene wastas: „Madu pettis mind!“ Ja Jumal ütles mau wastu: „Et sa seda teinud, siis oled sa ära neetud elajate seas! Ja mina tahan wihawaenu tõsta sinu ja naese wahel, sinu seemne ja tema seemne wahel. Seesama peab so pea rõhuma ja sina wõtad tema kanda rõhuda.“ Ja naese wastu ütles Jumal: „Ma tahan sulle wäga palju walu saata, kui sa lapsi ilmale tood, ja so mees peab so üle walitsema.“ Ja Adamale ta ütles: „Ära neetud on see maa sinu pärast, waewaga pead sina sest sööma kõik oma eluaja; kibuwitsu ja ohakaid peab ta sulle kasmatama ja oma pale higi sees pead sa leiba sööma, senni kui sa jälle mullaks saad, kust sa oled wõetud.“

Ja Jumal tegi neile nahk riided ja pani neid nende selga, ja ajas neid rohujast wälja. Ja nad lahkiwad juure nutuga omast armsast elukohast.

Ja ma tahan wihawaenu tõsta sinu ja naese seemne wahela.
Seesama peab jo pea rõhuma, ja ja wõtad tema kanda
rõhuda. 1. Moſ. 3, 15.

Wiiil: Soia meid ja õnnista.

Kus on Paradisi aed?

Kes on minu jaatija? —

Jeesus, naesest sündinud,

Ole Sa mo peastija!

4. Wenna tapja Kain.

Madama ja Gewa esimised lapsed olivad Kain
ja Aabel. Aabel sai lojuste karjatseks ja Kain

hakkas põllumeheks; aga Aabel oli waga ja Kain oli kuri. Ja see sündis, et Kain Jehoomale roahwrit tõi maawiljast; aga Aabel tõi oma lojuste esimesest sugust. Ja Jehooma waatas armuga Aabeli ohwri peale, aga Kaini ohwri põlgas ta ära (miks pärast)? Ja Kain sai see üle wihaseks. Ja Jumal ütles ta wastu: „Miks sa wihastad? Eks see ole nõnda: kui sa waga oled, siis saad sa andeks; aga kui sa ei tee head, siis magab patt ukse ees; ja tema himu käib so peale, aga sina pead tema üle walitsema!“ Aga Kain ei wõtnud Jumala healt kuulda. Ja kui ta jälle wennaga kokku sai, siis hakkas ta temaga taplema ja wiimaks, oh! seda haledat lugu, lõi ta teda ja tappis ta ära! ja siis jooksis ise eemale ära. — Aga Jumal astus Kaini juure ja küüsis: „Kus on so wend Aabel?“ Ja ta ütles: „Ei ma tea; olen mina oma wenna hoidja?“ Ja Jumal ütles: „Mis sa oled teinud? Sinu wenna were heal kirjendab minu poole maa pealt! Aga nüüd äraneetud oled sina siit maalt; hulkumas ja põgenemas pead sa maa peal olema!“ — Aga Kaini süda jäi ikka weel kangust täis, ja ta ei palunud mitte andeks, ega pööranud pattust, waid läks Jumala pale eest ära ja elas Noodi maal ja kõik ta sugu selts oli kuri nagu ta ise. —

Aga Adamale ja Sewale andis Jumal Aabeli asemele teise poja; sellele pandi nimi Set, ja ta suguselts oli waga. Ja Adam sai 930 (ühekümsada kolmkümmend) aastat wanaks ja suri ära.

Kui pattu himu käib so peale, siis pead tema üle walit-
jema. 1. Moſ. 4, 7.

Wiiſil: Jeesus, surma ärawõitja.

Wäriſed ſa patu pärast, kohtud wiimſe kohtu eest,
Tahad tõest lahti ſaada kurja waimu wõimujest:
Astu aga julgeſt peale, helde Jeesu pale ette.
Sinu patu ſüüſ küll suur; suurem ſee, kes armu juur.

5. Suur weeputus.

Uga Raini ſugufelſſi kurjus kaſwas ikka suure-
maks ja ſai wiimaks nende kurja tütarte läbi, ſeda

Seti rahwas omale naesiks wõtšiwad wõimust kaa wagade üle. Ja kui wäga palju inimesi juba oli figinenud, siis nägi Jumal, et nad kõik oliwad wäga kurjaks läinud. Seepärast wõttis Jumal nõuiks, neid ära kautada maa pealt.

Sel ajal elas aga kaa üks waga mees, Noa nimi. Ja ta naene ja nende kolm poega Sem, Ham ja Seewet, ja nende naesed oliwad kaa waga. Seepärast leidšiwad nad armu Jumala pale ees. Ja Jumal ütles Noa wastu: „Mina annan inimestele weel 120 aastat pattust pööramise aega, ja kui nad siis ei pööra, tahan weeuputust maa peale saata, et ma kõik inimesi nende kurjuse pärast ära rikun. Sina ja so pere aga üksi peate üle jääma. Ja Jumal käskis Noat suurt laewa ehitada kolme laega ja palju kambritega. Ja laew oli 300 küünart pikk, 50 küünart lai ja 30 küünart kõrge. Ja kui see aeg oli täis saanud ja inimesed ei pööranud patust, siis käskis Jumal Noat ja ütles: Mine oma perega laewa ja wõta enese juure kõikjugu loomadest ühe paari, et jääšiwad elusse. Ja kui Noa oli seda teinud, siis tegi Jumal taewa luugid lahti ja wihma sadu tuli maha 40 päewa ja 40 ööd, ja wesi tõstis Noa laewa üles, et ta käis wee peal, ja wesi sai wõimust ja tõusis 15 küünart üle kõige kõrgema mägede; ja wesi seisis 150 päewa, nõnda et kõik liha hinge heitis, mis elas ja liikus maa peal. Noa üksi jäi üle ja mis temaga laewas oli. Siis mõtles Jumal Noa ja nende peale, kes temaga

laemas olivad, ja lastis üle maa tuult käia, ja wesi alanes ära ja Noa laew jäi seisma Mararati mägede peale. Ja kui wesi weel wähemaks sai, tegi Noa laewa akna lahti ja lastis ühe kaarna wälja, see läks senna ja tenna, senni kui maa ära kuiwas. Siis ta lastis ühe tuikeise wälja, et saaks näha, kas wesi oli kahenenud, aga tuike ei leidnud mitte maad ja tuli tagasi laewa. Ja seitsme päewa pärast lastis ta jälle ühe tuikeise wälja, see tõi ühe õli puu lehe suus. Nädala pärast lastis Noa weel ühe tuikeise wälja ja see ei tulnud enam tagasi. Siis wõttis Noa laewa katust ära ja waata, maa oli tahe, ja nad läkijwad kõik laewast wälja. —

Kui ja Jumala armu healt kuuled, siis ära tee oma südant mitte kõwaks. Ebr. 3, 7.

Wiiil: Oh Issa! taewa riigi sees.

Mind aita, helde Jeesuse!

Et sulle jõuan peage,

Ring enne pöoran karmeste,

Kui jurm mind kujuk äkiste,

Et täna, igal ajal faa,

Ma wõiksin õndsast lahkuda.

6. Noa ohwer. Paabeli torn.

Nii pea, kui nad olivad laewast wälja tulnud, mõtles waga Noa Jumala peale, kes teda nii armulikult oli aitnud. Ta ehitas kividest ühe altari ja tõi Jumalale põletamise ohwri ja tänas teda kõigest südamest ärapeastmise eest. Ja see oli Jumala meele järele ja ta ütles: „Ei ma taha enam maad äraneeda inimese pärast; sest ta südame mõtlemised on kurjad lapse põlwest. Ei pea edaspidi, nii kaua kui maailm seisab, mitte lõppema ei külwamine ega leikus, ei külw ega palaw, ei sui ega talw, ei päew ega öö.“ Ja siis ütles Jumal weel Noa wastu: „Et sa kindlaste wõid uskuda, et ma oma tõutuse sõna tõeks teen, siis waata

taewa poole!" Ja Noa hakkas vaatama, ja mis oli seal näha? Seal seisis kena hiilgaw kirju wikerkaar. „Waata,“ ütles Jumal, see wikerkaar peab seaduse täheks olema minu ja maa wahel, et mitte enam wesi ei pea saama uputuseks, kõik liha ärarikkuma!" Ja Jumal õnnistas Noat ja ta lapsi ja andis temale seda käsku: „Kes inimese werd ärawalab, selle weri peab kaa ärawalatud saama." Noa sai põllumeheks ja elas weel 350 aastat. Enne oma surma õnnistas ta oma kaks poega, Semi ja Jeemeti, aga kurja Hami peale, kes oma wanema ära põlgas, pani ta äraneedmist, et ta pidi wendade sulaseks saama. —

Pärast seda mõtšiwad rahwas ükskord nõuiks ühe suure torni taewast saadik ehitada, et pidiwad enestele suurt nime tegema. Aga Jumal, kes uhkust falli, segas nende keele murde, et ükski enam ei saanud aru, mis teine rääkis. Ja Jumal pillas neid see läbi laiale ja see torn jäi poolele. Ja selle kohale sai nimi Baabel.

Suureliste wastu paneb Jumal, aga alandlikuile annab ta armu.

Wii! Singe peinke.

Jeesus! käi müüd eel Meie elu teel;

Meie tah'me hoolsad olla

Ja so järel rõõmsast tulla.

Oma käega Meid siin taluta!

7. Aabraam.

Uuri linnas Kaldea maal elas üks mees Seti sugust, nimega Saara, selsamal oli 3 poega: Aabraam, Naahor ja Haaran. Saara teenis võeraid jumalaid, ta poeg Aabraam aga oli waga mees. Siis ütles Jumal Aabraami wastu: „Mine oma isa maalt ja kojast wälja senna maale, mis ma tahan sulle näidata. Ja ma tahan sind suureks rahwaks teha ja sind wäga õnnistada, ja sinu sees peawad kõik suguwõrsad maa peal õnnistatud saama!“ Ja waga Aabraam wõttis oma naese Saara ja Loti, oma wenna Naahori poja ja kõik oma ja nende wara ja waimud ja läks nendega wälja ja sai Kaanaani maale. Siis ütles Jumal ta wastu: „See on see

maa, mis ma tahan sulle anda." Siis jäi Abraam fenna maale ja Jumal õnnistas teda ja ta käte tööd ja ta sai väga rikkaks, aga poega tal polnud mitte, ja sellepärast oli ta väga kurb. --

Üksford lõuna ajal istus ta Mamre tammitus oma koha ukse ees, omas hinge kurbtuses; Saara aga oli toas; siis nägi ta 3 meest eemalt tulewad. Ja need mehed ei olnud Abraamil mõõrad. Üks nendest oli Issand, kes ju mitmel korral oli ennast temale ilmutanud. Ja ta tõusis üles ja läks nende vastu, kummardas maani ja ütles: „Issand, kui ma armu leian so silma eest, siis palun ma, ära mine mitte omast sulasest mööda. Ja ma tahan leiwapalukest tuua ja kinnitage südant, pärast võite edasi minna.“ Ja nemad ütlesiwad: „Tee nõnda, kui sa oled rääkinud.“ Ja Abraam läks tuppa ja käskis Saarat ruttu lõunat walmistada, ja kui see walmis oli, tõi ta seda wälja ja pani mõõraste ette, ja ta seisis nende juures puu all, kui nemad sõiwad. Ja Issand ütles ta vastu: „Nasta pärast tahan ma jälle so juure tulla ja Saaral, so naesel, peab siis poeg olema.“ Saara aga kuulis seda telgi ukse taga ja naeris see peale, sest ta oli wana. Ja Issand ütles: „Miks sa naerad? Kas peaks niisugust ime asja olema, mis Issand ei jõuaks teha?“ Ja Saara ehmatas ära ja kostis waletades: „Ma ei ole naernud.“ Aga Issand ütles: „Ei mitte, sest sa oled naernud.“ — Ja need mehed tõusiwad ja läksiwad ära, ja Abraam saatis neid.

See on usk, kui meie teeme, mis Issand käib ja loodame
tema sõna peale.

Wiiil: Armas Jeesus! amita.

Se nõu jäägu lõpmata,
Jeesus on mo ainus ükski;
Tema oma olen ma,
Ta käest mind ei kisu ükski.
Tema mind ei jäta maha,
Ei ma teda jäta tahta.

8. Aabraam on sõna kuulelik.

Ja Issanda tõutuse sõna läks tõeks. Nasta hil-
jem oli Saarel poeg käes, ja Aabraam andis temale

nime Isak. Ja see sündis mõne aasta pärast, et Jumal Abraamit katsus ja ütles tema vastu: „Et võta oma armas poeg Isak ja mine Mooria maale ja ohwerda teda seal põletamise ohwriks ühe nende mägede peal, mis ma tahan sulle öölda.“ — Ja Abraam tõusis vara homiku üles ja pani oma eesli sadulasse ja võttis oma kaks noort meest enesega ja oma poja Isaki, lõhkus põletamise puid ja läks senna paika, mis Jumal temale oli öölnud. Kolmandamal päeval, kui ta seda paika kaugelt nägi, ütles ta oma meeste vastu: „Jääge teie eesliga seia, ja meie läheme poisiga senna ja tahame kummardada ja jälle tagasi tulla teie juure.“ Ja Abraam võttis ohwripuid ja pani neid oma poja Isaki selga; enese kätte võttis tuld ja nuga. Kui nüüd mõlemad ühtlase läksivad kuulas Isak oma isa käest: „Vaata, siin on tuld ja puid, aga kus on tall põletamise ohwriks?“ Abraam kostis: „Moi poeg, külap Jumal katsub enesele talle ohwriks!“ —

Ja kui nemad olid senna paika tulnud, tegi Abraam altari ja seadis need puud senna peale. Siis sidus ta oma poja Isaki kinni ja pani teda altari ning puude peale, ja sirutas kae wälja ja võttis nuga, et ta pidi poega äratapma. —

Aga Issanda ingel hüüdis taewast: „Abraam, Abraam! Ära pista oma kät poisi külge ja ära tee temale midagi! Sest nüüd tean mina, et sa oma ainust poega ei ole mulle mitte ärakeelanud.“ —

Siis tõstis Abraam omad filmad üles ja nägi,

et üks jääri oli tema taga; selle wöttis ja ohwerdas ta põletamise ohwriks oma poja asfemele. —

Ja teist korda hüüdis Issanda ingel Abraami, ja ütles: „So seemne sees peamad kõik maailma rahwas õnnistatud saama, seepärast, et sa oled mo sõna kuulnud.“ — Nõnda õnnistatud läks Abraham oma pojaga ja sulastega, sealt Mooria mäelt tagasi koju poole.

Sõna kuulda on enam kui kõik ohwrid!

Wijil: Ara waimu toetaja.

See saab rõõmu, rahu maitsta,
Keda Issand awitab;
Keda Issand wõtub kaitsta,
Ja kaa ufus kinnitab;
Ei see kardada surma hirmu,
Jeesuselt ta nõuab armu.

9. Isak saab naese.

Saara oli juba surnud ja Abraam wanaks läinud ja Isak mehets kaswanud; siis ütles Abraam oma sulase Elieeseri wastu, kes kõige wanent ja auusam oli tema peres: „Et mine minu isamaale ja mo sugulaste juure ja wõta sealt mo poja Isakile naest.“ Ja Elieeser wõttis 10 kameelit ja kõit-sugu wara Abraami käest ja läks Mesopotaamia maale. Kui ta nüüd Naahori linna oli saanud, jäi ta õhtu ajal, kui wee toojad wälja tuliwad, linna taha ühe kaemu juure ja tegi seda palwet: „Sehoowa, mo Jumal, tee seda head mo isandale

Nabraamile! Kui linna rahwa tütreid tulewad wet tooma, ja ma ütlen ühe wastu: Lase oma ämber alla kaemu, et ma joon! ja ta ütleb: Joo sina, ja ma tahan kaa so kameelid joota! — Olgu see seesama, keda sa oma sulasele Isakile oled naeseks arwanud!”

Ja see sündis, enne kui ta lõppes rääkimast, waata, siis tuli Rebekka wälja, üks neitsit wäga ilusa näuga, kes oli Peetueli tütar; aga Peetuel oli Raahori, Nabraami wenna poeg. Ja kui nüüd Eliezer ütles: „Et anna mulle pisut wet omast ämbrist rüübata!” Ja ta ütles: „Joo, mo isand, ja ma tahan kaa so kameelidele juua anda!” — Siis küsis Eliezer: „Kelle tütar sa oled?” Ja Rebekka ütles: „Ma olen Peetueli, Raahori poja tütar.” Siis Eliezer kummardas ja heitis filmili maha Jehooma ette ja ütles: „Kiidetud olgu Jehooma, kes mind tee peale saatnud mo isanda wendade kotta!” Ja ta andis Rebekkale mõne kalli ehte omast warast aga Rebekka kutsus teda oma kotta. Seal wõtsiwad Peetuel ja Laaban, Rebekka wend, teda rõõnuga wastu ja pakkusiwad temale süüa. Tema aga rääkis enne oma asja üles, mis nõuuga ta oli tulnud. Siis ütlesiwad Peetuel ja Laaban: „See asi on Jehoomast wälja läinud. Waata, Rebekka on sinu ees, wõta teda ja mine!” Ja teisel hommikul küsisiwad nad Rebekka käest, mis tema pidi ütlemä ja ta oli kaa nõuus. Ja nemad õn- nistasiwad Rebekkat ja ta istus kameelide selga ja läks Eliezeriga ära.

Ja Isak oli õhtu wälja peale läinud, Sumala asjad järele mõtlema ja nägi kameelid tulewad ja läks nende wastu. Ja kui Rebekka teda nägi, küsis ta: „Kes on see mees?“ Eliezer wastas: „See on mo isand Isak.“ Ja kui Eliezer oli Isakile kõik rääkinud, siis wõttis Isak Rebekka ja wiis teda oma õndsä ema telki, ja ta sai temale armsaks naeseks.

Ja Abraam suri ära 175 aastat wana ja sai maetud oma naese Saara juure, Mamre tammikusse.

„Ennegu nemad hüüawad, tahan ma wastata,“ ütleb Isand Jõ 65, 24.

Wiiil: Oh waga Sumal, kes.

Oh Isand! aita sa, Mo asjad toimetada,

Palwega hakata, Tänuga lõpetada.

Eiis tean mina wist, Et õn on minu ees;

Seft Isand Jeesus Krist Du minu abimees.

10. Jaakobi teekond Saaranisse.

Isak elas oma naese, Rebekkaga oma isa kajas Heebronis Kaanaani maal. Ja kakskümmend aastat oli mööda läinud ja neil ep olnud veel last. Aga siis halastas Jumal nende peale ja andis neile kakskümmend, kaks poega; wanem oli Gesaw, noorem Jaakob. Ja Jehoowa oli Rebekka vastu öölnud: „Suurem peab vähemat teenima!“ — Sest Jumal teadis juba, et Gesaw pidi oma esimese sündimise õigust ei mikski arwama. Ja nõnda lätski kaa lugu. Gesaw müüs kerge meelega selle õiguse Jaakobile ühe läätse leeme kõhu täie eest ära, ja kui Jaakob pärast seda,

weel kawaluse ja pettuse läbi wanema poja õnnistuse oli isa käest kätte saanud, sai Gesaw nii tige-
daks Jaakobi peale, et wõttis nõuiks teda tappa. Kui wanemad sest aru saiwad, saatsiwad nad Jaakobi Haarani linna Laabani juure. Ja Isak õnnistas teda enne ja käskis teda, sealt Laabani tütardest enesele naese wõtta. — Ja tee peal sattus ta ühte paika ja heitis senna ööfeks magama, oma pead kivi peale pannes. Sealhomas nägi ta unes, et redel seisis maa peal, aga tema ots puutus taewasse ja Jumala inglid oliwad ülesminemas ja mahatulemas ja Jehoowa seisis seal peal ja ütles Jaakobi wastu: „Mina olen Jehoowa, so isa Abraami ja Isaki Jumal; seda maad, mis peal sa magad, tahan ma sulle ja so sugule anda. Ja sinu ja so seemne sees peawad kõik maailma suguwõjsad õnnistatud saama!“ Ja kui Jaakob ülesärkas, siis ütles ta: „Tõeste, Jehoowa on siin paigas! Siin ei ole muud, kui Jumala koda, siin on taewa wäraw!“ Ja ta ehitas altari ja pani selle sama paigale nime Beetel, see on: Jumala koda.

Ja Jaakob tõttas edasi ja sai ühe kaewu juure, kus karjatsed jootsiwad oma karju. Ja ta küsis neilt: „mo wennad, kas tunnete Laabani, Raahori poega?“ Nad ütlesiwad: „Kül tunneme, ja waata, sealt tuleb Rael, Laabani tütar, oma isa pudulojustega. Kui Jaakob teda nägi, nuttis ta ja andis temale suud ja ütles, et ta Rebekka poeg oli. Aga Rael jooksis koju ja andis seda oma isale teada. Ja Laaban

jooksis Jaakobi vastu, hakkas tema ümber kaela ja
 wiis teda oma kotta.

Ja waata, ma tahan sinuga olla ja sind, hoida, seni,
 kui ma saan teinud, mis ma sulle olen rääkinud. 1. Mof.
 28, 16.

Wiisil: Rüüb paistab meile kauniste.

Kui mina olen häda sees,

Ja tuli taga, — pime ees,

Ei tea fisse — wälja,

Siis tahan waitfest hingata

Ring taewast abi oodata,

Kus elab ärapeastja.

Ei ta — Jäta

Mitamata; Peetli paiga Wötan mina

Temal' ehitada jenna.

11. Jaakob läheb tagasi Kaanaanimaale.

Ja Jaakob teenis Laabanit 14 aastat, tema tütarde, Lea ja Raeli pärast. Jaakobi 12 poega olid need: Ruuben, Siimeon, Leemi, Juuda, Dan, Naptali, Kad, Aser, Issakar, Seebulon, Joosep ja Benjamin. Kaks nooremat olid Raeli lapsed. Pärast Joosepi sündimist jäi Jaakob veel 6 aastat Laabani juure, palga pärast, ja eht kül Laaban teda ühtepuhku palgaga pettis, sai ta siiski üpris väga rikaks; sest Jumal oli temaga. Siis kästis Jumal teda jälle wanemate maale minna. Ja Jaakob pani omad naesed ja lapsed kameelide selga, ja korjas kõik oma wara kokku ja läks Kaanaani maale tagasi.

Ja Jumala inglid tulivad ta vastu, ja ta sai rõõmsaks ja ütles: „Need on Jumala sõda vägi!“

Ja ta sai kuulda, et Gesaw tuli ta vastu suure väega. Siis kartis Jaakob ja palus seda palwet: „Oh, Jumal! mina ei ole midagi kõide heategemiste vastu, mis ja oma sulasele oled teinud! Oh, peasta mind ära mo wenna Gesawi käest, et ta mind ja mo omaksid maha ei löö!“ Ja Jaakob saatis Gesawile rohked annid, teda ära leppitada. Ja ta saatis oma 2 naest ja lapsed ja kõik oma wara öösel üle Jaaboki jõe ja jäi üksipäinis maha. Ja sealsamas eitles Issanda ingel temaga. Ja Jaakob ütles ta vastu: „Ma ei lase sind mitte, kui ja mind ei õnnista!“ Siis ütles Issand: „So nimi ei pea enam Jaakob olema, waid Israhel, sest ja oled Jumalaga wõidelnud ja oled wõimust saanud. Ja Issand õnnistas teda. Ja Jaakob (Israhel) pani selle paigale nime: Bniel; see on: Ma olen Jumalat palest palesse näinud, ja mo hing on peastetud.“

Ja Gesaw tuli ligemale ja jooksis Jaakobi vastu ja heitis tema ümber kaela ja andis temale suud; ja mõlemad nutsiwad. Ja nad leppisiwad teine teisega ära; siis tuli Jaakob oma isa Isaki juure ja elas seal Mamre kohal. Ja kui Isak oli 170 aastat wanaks saanud, suri ta ära ja ta pojad Gesaw ja Jaakob matsiwad teda maha Makpeela kohta. —

Mina ei ole midagi kõikide heategemiste ja kõige truuse vastu, mis sa oma sulasele oled teinud! 1. Moos. 32, 10.

Wiisil: Oh Jeesus, ülem abimees.

Ei lasse Jeesust lahti ma, Kuni mind õnnistanud.
 Mi kaua võtan õhata, Kui rahu rõõmu saanud,
 Kuni ta oma waimuga,
 Uut südant, meelt, uut jõudu ka,
 Ilut nime mulle annud.

12. Joosepi wennad müüwad teda ära.

Jaakobil oli 12 poega; aga tema armastas Joosepit enam, kui kõik omad pojad ja tegi temale firju

kuue. Seepärast wihkasiwad tema wennad teda. Ja Joosep rääkis oma wendadele üles, mis ta oli unes näinud, et nemad olnud wäljal wihku sidumas, ja et wendade wihud kummardanud kõik Joosepi wihu ette. Teine kord ütles ta jälle, et unes näinud, kuidas päike ja kuu ja 11 tähte kummardanud tema ette. Siis tema wendade meel sai wäga pahaks ta peale; kaa isagi sõitles Joosepit.

Kui nüüd wennad karja hoidsiwad Seekemis, läkitas isa Joosepit senna, et ta pidi wendi waa-tama. — Kui nemad teda kaugelt nägimad, ütlesiwad nemad: „Waata, unenägija tuleb!“ ja pidasiwad nõuu, teda ära tappa. Aga wanem wend, Ruuben, oli selle wastu ja andis nõuu, Joosepit auku wifata (aga ta ise tahtis teda salaja sealt wälja aidata ja isa juure tagasi saata). Ja wennad tegiwad nõnda: Riskusiwad Joosepi kirju kuue tema seljast ära ja wiskasiwad teda auku.

Mõne tunni pärast tuli wööralt maalt Ismaeliitide teeselts sealt mööda, oma kaubaga Egiptuse maale minnes. Siis üles Juuda, Joosepi wend: „Mis kasu sest, et meie oma wenna äratapame? Müügem teda ära Ismaeliitide kätte!“ — Ja teised wennad kuulsiwad Juuda sõna ja tõmbasiwad Joosepi august üles, ja müüsiwad ära kahetümne hõbe sekli eest; ja kaupmehed wiisiwad Joosepi Egiptuse maale, ja müüsiwad ta seal jälle ära Potiwari kätte, kes oli kuningas Baarao ülem teener.

Aga wennad kastasiwad Joosepi kirju kuue weresse

ja läkitasivad seda oma isa kätte, öölde: „Seda oleme meie leidnud; waata, kas see ehk ei ole Joosepi kuub?“ Ja Jaakob tundis seda, ja nuttis väga ja ütles: „See on minu poja kuub! kuri elajas on teda ära söönud, Joosep on tõeste äramurtud.“ Ja ta oli väga kurb.

Kes oma wenda wihkab, see on pimeduses ja käib pimeduses ja ei tea mitte, kuhu ta läheb. 1. Joan. 2, 11

Wiisil: Oh! waga Jumal, kes.

Sa oled Jeesus kaa

Mo wennaks maa peal jaanud!

Üks Juudas rahaga

Dn jündki ära müünud.

Nüüd palun mina jünd:

Mo usku kinnita!

Et ükski asi mind

So küllest lahuta!

13. Joosepi alandamine ja üsendamine.

Egiptuse maal sai Joosep esiti väga heaste peetud. Aga kui Potiwari naene teda kord kurjaste kiusas, ja Joosep ei tahtnud Jumala wastu pattu teha, siis waletas see häbemata naene tema peale, ja Potiwar heitis Joosepit wangihoonesse. Senna ta jäi peale kaks aastat. Siis nägi Waarao ühel ööl kaks unenägu: Esite nägi ta, et Niiluse jõest

tõusivad 7 lihawat, ja pärast kaa 7 lahja lehma; need lahjad aga sõivad lihavad ära. Teiseks nägi Waarao unes, et 7 jämedat wilja pead tõusivad üles ühest kõrrest, aga nende järele 7 peenikest pead, ja need neelasiwad need 7 jämedat ära.

Kui ükski ei mõinud Waaraole need kaks unenägu äraseletada, siis ütles keldri ülemaataja: „Mo meelega tuleb täna, et, kui ühe aasta eest mina ja ülem pagar wangis olime, ja meie mõlemad nägime und, siis oli kaa seal üks Gebrea noor mees meiega feltjis wangis; see selatas meile need unenäud ära. Ja kuidas ta ütles, nõnda kaa sündis: Pagar sai ülesse poodud, ja mina sain jälle oma ammeti peale. Ehk see mees mõits kuninga Waarao unenägu kaa äraseletada.“ — Kui Waarao seda kuulis, käskis tema Joosepit tuua ja ütles temale üles, mis ta oli unes näinud ja küsis, kas ta teab öelda, mis need tähendawad. — Joosep wastas: „Zumal annab Waaraole teada, mis ta tahab teha: Seitse lihawat lehma ja 7 jämedat wilja pead on 7 head aastat, kus suur wilja warandus saab olema; need 7 lahja lehma ja 7 tühja wilja pead on 7 nälja aastat, mis pärast seda tulewad. Seepärast pangu Waarao ühe mõistliku ja targa mehe Egiptuse maa üle, kes seitsmel rohke wilja aastal wilja kokku paneb.“ — Aga Waarao pani Joosepit ennast üle kõige Egiptuse maa ja tegi teda suureks wägewaks meheks. Ja Joosep korjas palju wilja kokku.

Siged kiskendamad, ja Jehoowa kuulab ja peastab neid kõigist nende ahastustest. Taw. laul. 34, 18.

Wiisil: Mo elu Kristus ise.

Kõik pühad maa peal nõnda
 On külwand leimates.
 Kõik sinu waew kaa lõppeb!
 Siis leikab õijates!

14. Zoosepi wennad Egiptuse maal.

Kui nüüd need 7 nälja aastat tuliwad, siis oli Raanaani maal ka nälg. Ja kui Jaakob kuulis, et Egiptuses wilja küll oli, läkkitas tema oma 10 poega sealt wilja ostma, aga ilma Benjaminita. Zoosepi wennad tuliwad siis tema juure, kummar-
 dasiwad teda ja ei tunnud teda mitte; aga tema tundis neid ära ja tuletas oma unenäud meele. Ommeti tegi ta ennast wõõraks nende wastu ja ütles neile waljuste: „Teie olete salajad maa-
 kuulajad!“ -- Aga nemad wastasiwad suure hirmuga: „Si mitte isand, waid meie oleme wennad ja wagad mehed. Meie noorem wend on weel isa juures; aga ühte wenda ei ole enam olemas.“ Aga Zoosep pani neid kolmeks päewaks kinni, ja siis ütles ta neile: „See kord wõite nüüd oma maale minna, ja wilja annan ma teile kaa; aga üks teie hulgast jääb seie kinni, jenni kui teie jälle tulete ja oma noorema wenna mo ette toote.“

Siis ütlesivad nemad teine teise vastu: „See häda tuleb meie peale, selle süü pärast, et meie Joosepi peale ei halastanud.“ — Ja nemad jätsivad oma wenna Siimeoni Egiptuse maale ja läksivad kurwa südamega koju ja rääkisivad oma isale kõik, mis nendega oli sündinud. Ja Jaakob sai väga kurwaks.

Kui nüüd kõik nende wili jälle oli ära söödud, siis käskis Jaakob neid jälle Egiptuse maale minna ja wilja osta. Ei ta tahtnud küll mitte Benjamineit lasta nende kaasa minna; aga kui Juuda lubas, tema eest käemeheks olla ja teda wisiste isa juure tagasi tuua, siis ta las kis Benjaminei ka nendega minna.

Enne kui mind alandati, eksüin mina, aga nüüd hoian ma sinu sõna. Law. laul. 119, 67.

Wiisil: Jeesus, surma ärawõitja.

Jesand, kui mo meele tuleb

Minu raske pattu süü,

Süda ähwardamist kuuleb,

Ära kohkub surmani;

Heida armu siis mo peale,

Anna kuulda armu heale!

Karista ning halasta,

Muidu kaun, löpen ma.

15. Joosep tasub kurja heaga.

Kui Joosepi wennad teist korda tema juure saiwad, wõttis ta neid see kord lahkemine wastu ja käskis neile süüa anda. Aga salaja käskis tema oma majapidajat, et ta pidi igapähe wenna wiljakotti sisse tema raha panema ja weelgi Benjamini koti oma hõbe karika. —

Kui nad nüüd oma kaubaga walmis oliwad, siis hakkajiwad minema, ja Siimeon oli nende feltis. Aga kui nad tükki maad saiwad ära käinud, kihutas Joosepi majapidaja nende järele ja pidas neid kinni ja otsis nende kotid läbi. Siis leiti hõbekarikas Benjamini kotist. Nüüd wiidi neid kõiki jälle Joosepi ette. See ütles, et Benjamin olla tema hõbekarika

warastanud, ja et ta see eest peab Joosepi sulaseks jääma. Siis Juuda ütles: „Isand, meie Isa hing armastab väga seda poega. Tuleksime meie ilma temata koju, siis saadaksime oma isa hallid juuksed muregä hauda. Ma palun, jäägu mina selle noore mehe afemele so sulaseks!“ — Aga nüüd, kui Joosep nägi, et tema wennad oliwad meele parrandanud, ei wõinud ta ennast enam pidada ja ütles: „Mina olen Joosep, teie wend!“ Siis wennad ei wõinud hirmu ja ehmatuse pärast ühtegi wastata. Aga Joosep andis neile suud, nuttis ja ütles: „Urge kartke! teie mõtlejite küll mu wastu kurja, aga Jumal mõtles seda heaks, et ta palju rahwast toidaks ja elusse jätaks.“

Siis saatis Joosep neid tagasi Raanaani maale ja lastis oma isa Jaakobi ja kõik oma wendade naesed ja lapsed, ülepea 70 hinge, Egiptuse maale tulla ja kandis hoolt nende eest ja tasus kurja heaga.

Ära anna ennast kurjasi ära wõita, waid wõida sina kurja ära heaga. Room. 12, 21.

Wiisil: Kes Jumalat nii lajeb teha.

Ra minul on seal kõrges taewas

Üks wend, kel arm ja wägi käes.

Ja kui ma oma patu waewas

Rord seisan tema pale ees,

Siis ütleb: „Ära kardä ja,

Su wend, su Jeesus olen ma!“

16. Moosese sündimine ja põgenemine.

Ja Joosep suri ära ja kõik tema vennad ja kõik see põlwe rahvas. Aga nende sugu sigines ja neid sai palju Egiptuses. Ja uus kuningas tõusis, kes Joosepist ühtegi ei teadnud. Seesama hakkas kartma, et Israeli lapsed ehk pidivad liiga wägewaks saama ja kästis nende üle sundijaid (walitsejaid) panna. Ja need tegiwad nende elu libedaks kange ja ränga tööga. Aga mida enam neid waewati, seda enam neid sai. Siis kästis Baarao kõik poeglapsi, kes Israeli seas pidid sündima, äratappa, aga tütrid elusse jätta.

Sel ajal sündis ühe mehele Leemi soust üks

poeg. Ja et laps ilus oli, peitis ema teda eest ära kolm kuud. Aga kui ta enam ei mõinud teda ära peita, pani ta lapse ühe laeka sisse, mis pilliroost oli tehtud ja tõrwas seda pigiga, et ta ei lastnud wet läbi, ja pani laeka kõrkjate sisse jõe ääre. Ja lapse õde, Mirjam, jäi kaugelt vaatama, mis temaga pidi sündima.

Aga Baarao tütar läks jõe ääre ennast pesema ja nägi laegast ja lastis seda äratuua ja leidis sealt lapsukesse. Siis ütles tema: „See on üks neist Gebrea rahva poeglastest.“ — Ja Mirjam tuli nagu kogemata senna ligi ja lubas ühe naese kut- suda, kes lapse pidi imetama. Sellega oli Baarao tütar väga rahul. Aga Mirjam läks, ja tõi lapse ema, Johebet nimi. Ja Baarao tütar andis lapse tema ema kätte ja käskis teda imetada ja lubas waewa eest palka anda. Kui nüüd laps suuremaks kaswis, siis mõttis Baarao tütar teda oma juure enese pojaks ja pani tema nimi Mooses. Ja Mooses sai targaks ja wägewaks meheks.

Aga kui Mooses 40 aastat wanaks sai, nägi ta oma wendade rasket elu ja leidis ühe Egiptuse mehe, kes Israeli meest peksis. Ja Mooses lõi Egiptuse mehe maha, aga siis pidi ta kaa ise ärapõgenema Miidjani maale ja jäi senna elama.

Oh! tuhat langewad sinu kõrwa ja kümmetuhat su parema poole, ei pea surm mitte su ligi saama. Law. laul. 9, 17.

Wiifil: Mis waewab sinu sübant.

Jehoowa hoidis Moosjest

Waarao mõega eest,

Ja oma poega Jeesust

Ta peastis tapja käest.

Kaa mina olen saanud

Ta lapsiks Jeesu sees;

Kül mind kaa hädaft peastab

Mu wägew abimees!

17. Mooses Dorebi mäe peal.

Kui Moosjes 80 aastat wanaks oli saanud, oli ta furd Dorebi mäe juures karja hoidmas. Sealsamas

nägi ta põõsast põlewad, aga see ei põlend mitte ära. Aga Jehoowa Jumal hüüdis tema wastu: „Mooses! Mooses! Mina olen su wanemate, Abraami, Isaki ja Jaakobi Jumal. Ma olen näinud oma rahwa wiletsust Egiptuses ja tahan neid ärapeasta. Aga sind tahan ma Waarao juure läkitada, et sa mo rahwa Egiptusest wälja wiid.“

Mooses ei tahtnud seda kuulda, aga Jehoowa Jumal lubas temaga olla ja käskis teda: „Wiska oma kepp mis su käes on, maha!“ Mooses tegi nõnda, ja waata, kepp sai mauks, ja Mooses põgenes selle eest ära. Aga Jehoowa käskis: „Haka tema sabast kinni!“ — Kui Mooses seda tegi, sai madu jälle kepiks. Ja weel ütles Jehoowa: „Pane oma käsi põue!“ Mooses tegi nõnda, ja käsi sai pidalitõbijeks. Aga kui ta Jumala käsu peale teist forda kae põue pistis, sai ta jälle puhtaks.

Aga Mooses kartis ikka weel ja rääkis Jehoowa wastu ja palus: „Läkitä teist, sest minul on kange keel.“ Siis sai Jehoowa wihaseks ja ütles: „Kes on inimesele suu teinud? Eks mina, Jehoowa!“ Waata, sinu wend Aaron, kes hästi räägib, peab su wastu tulema ja sinu asemel rahwaga rääkima.

Siis läks Mooses Egiptuse maale. Ja Mooses ja Aaron kogusiwad Israeli laste wanemad kokku, ja Aaron rääkis neile kõik Jehoowa sõnad, ja Mooses tegi need imetähed rahwa silma ees. Ja rahwas uskus ja kunnardas Jehoowa pale ette.

Ära karda mitte, sest mina olen sinuga; ma teen sind tugewaks, ma aitan sind kaa. Jes. 41, 10.

Wiisil: Mis waewab sinu südant.

Kõik tema hooleks anna,
Sest ta kõik targasti teeb;
Siis saad ja imeks panna,
Kui se kõik korda lääb,
Mis tema tõutanud,
Ja targa nõuuga
Kõik mis sind kurwastanud,
Wõib pea kauta! —

18. Israeli lapsed peasewad Egiptusest ära.

Kül Israeli rahwas oleks hea meelega Egiptuse maad mahajätanud ja kõigest waewast lahti saanud, — aga kuningas Waarao ei annud neile luba, äramiina. Kül Mooses ja Aaron tegiwad tema silma ees imetähti, siiski Waarao keelas rahwast äraminemast ja käskis sundijad, neid weel rängema tööga waewata. Siis laskis Jehoowa 10 rasket nuhtlust üle kõige Egiptuse maa tulla: Kõik jõe wesi sai werekks; siis tuli jälle hirmus hulk konna rahwa majadesse. Pärast tuli hulk täid, ja siis paha lindude selts ja katk ja kurjad paised inimeste ja lojuste peale. Raske rahe sadu rikkus kõik wilja ära, ja mis weel üle jäi,

feda sõimad rohutirtsud ära. Siis kattis paks pimmedus kõik Egiptuse maad 3 päeva; aga Israeli lastel oli walge nende majade sees. —

Waarao süda jäi kõwaks. Jah, kui häda just käes oli, siis ta lubas, et Israeli lapsed pidid minema, aga kui häda mööda läinud, siis keelas ta jälle.

Viimaks saatis Jehoowa weel ühe nuhtluse Waarao ja Egiptuse maa peale: kõik esimesed poeglapsed Egiptuse rahwa seas, suriwad ära. Aga Israeli laste esimesed poeglapsed jäiwad elusse. —

Nüüd wast kästis Waarao, et Israeli lapsed pidiwad ruttu wälja minema. Siis läksiwad need ära teele, ja Jehoowa käis nende eel, päewal pilwe sambas, teed juhatades, ja öö aeges tule sambas. —

Ra siis, kui ma läiu surma warju orus, ei karda ma kurja, sest et sa minuga oled; minu kepp ja su sau, need samad trööstiwad mind. *Laul 23.*

Wiihil: Jeesus Õnnistegija.

Taewa poole läheme
Kõrwest Raanaani maale.
Wõõrad maa peal oleme,
Jäädaw koht maailm ei ole.
Küll siin käime waewaga,
Taewas wast on päris maa! —

19. Jehoowa annab Siinai mäel käsu õpetust.

Kui Israeli lapsed oma tee peal Punase ehk Rõrkjate mere ääre saimad, nägid nemad hirmus suurt sõa wäge neid taga ajawad. See oli Waa-rao sõa wägi; sest tema kahatses, et ta Israeli lapsed oli lastnud äraminna. Nüüd oli häda käes, ja nemad kisasid suure healega. Aga Jehoowa käskis Mooselt, oma kätt tepiga wälja sirutada mere poole. Siis tõusis kange tuul ja puhus mere kuivaks ja Israeli lapsed käisid kõik kuivalt merest läbi. Aga kui nüüd Egiptuse rahwas nende järele tulivad, sirutas Mooses jälle käe

mälja, ja meri hakkas fangeste jooksuma ja kattis ja mattis kõik Baarao sõda wäe ja tema rüütlid ja wantrib. —

Uga Israeli lapsed laulsiwad Jehoowale kiituse laulu.

Kolmandamal kuul pärast seda saiwad nemad Siinai mäe juure. Ja Jehoowa kästis Moosest rahwale öölda: „Kui teie wõttate mu sõna kuulda ja mu seadust pidada, siis peate teie mo rahwas olema kõige rahwa seas.“ Ja rahwas kostis: „Kõik, mis Jehoowa on rääkinud, tahame teha.“ — Uga kolmandamal päewal kuuldi piksemüristanist ja wälgulöömist, ja paks pilwe oli mäe peal, ja kange pasuna heal kuuldi, ja rahwas kartis ja wärises. Ja Siinai mägi suitses kõik ja wärises wäga. Siis rääkis Jumal kümme käsku ja kirjutas neid kahe kivilaua peale:

1. Mina olen Jehoowa sinu Jumal, sul ei pea mitte teisi jumalaid olema minu kõrwas.

2. Sina ei pea mitte Jehoowa, oma Jumala nime ilmaasjata suhu wõtma; sest Issand ei jäta teda mitte nuhtlemata, kes tema nime kurjaste pruugib.

3. Sina pead pühapäewa pühitsema.

4. Sina pead oma isa ja ema auustama, et sinu käsi hästi käib, ja sina laua elad maa peal.

5. Sina ei pea mitte tapma.

6. Sa ei pea mitte abielu ärarikkuma.

7. Sa ei pea mitte varastama.

8. Sa ei pea mitte ülekohut tunnistama oma ligimese vastu.

9. Sa ei pea mitte himustama oma ligimese koda.

10. Sa ei pea mitte himustama oma ligimese naest, sulast, ümmardajat, veiksid, ega muud, mis tema päralt on.

Sina pead Jšsandat, oma Jumalat, armastama kõigest omaist südamest, ja kõigest omaist hingest, ja kõigest omaist meelest; teesjama on esimene ja suur käsusõna. Aga teine on selle sarnane: Sina pead oma ligimest armastama kui iseennast! Matt. 22, 36—39.

Wiisit: Kõik kallid hinge õnnistus.

Käsk näitab üles efsitust,

Et jüda muret kannab;

Waid püha armu õpetus.

Siis jälle rõõmu annab,

Et kannatame wiletjust;

Seft käsk ei anna rõõmustust,

Ei wõi meid õndsaks teha.

20. Joosua.

Kui Jumal kümme kasku Siinai mäe peal oli annud, tahtis ta oma Israeli rahwa kohe tõutud Kanaani maale wiia. Aga rahwas hakkas jälle Jumala ja ta sulase Moosese vastu mässama ja Aaron ja Mirjam wõtsid sest patust kaa osa; Joosua ja Kaalep aga seiwad üksi Moosese poolt. Ja Jumala wiha süttis põlema ja jättis neid kõiki weel 40 aastat kõrbe, kuhu kõik täie ealised inimesed ära suriwad, kaa Aaron ja Mirjam. Wii- mats suri Mooseski Nebo mäe otsa. Joosua ja Kaalep aga ja noorem sugu jäiwad üle. Ja

Jumal seadis Joosua Israeli sou ülemaks ja käs-
tis teda Kaanaani maad ärawõita ja rahwale ja-
gada. Ja Jumal tõutas ise temale abiks olla.

Ja Joosua läkitas salajad kuulajad üle Jordani
jõe Jeeriku linna. Ja üks naene, Ra-ab nimi,
wõttis neid wastu ja hoidis neid rahwa wiha eest
ja saatis neid jälle Joosua juure tagasi. Rahe
asjaga oli Joosua kimbus: Kuida ta oma rahwaga
üle Jordani jõe pidi saama, ja kuidas nad saaksid
Jeeriku linna eneste kätte; sest linna müürid oli-
wad tugewad ja kõrged. Aga eks Jumal luba-
nud neile abiks olla! — Kui jõe juure saiwad,
jõi see wesi mis ülevalt alla tuli, seisma, ja see
wesi, mis maha jooksis, kadus ära, ja nad läksid
tuimalt läbi jõe ja tulid Jeeriku kohta; aga Jeeriku
rahwas panid wärawad kinni. Siis ütles Jumal
Joosua wastu: „Ole aga julge kül ma annan linna
so kätte! Kõik sõamehed ja seitse preestrit seaduse
laekaga peawad linna ümber käima kuus päewa,
ja seitsmendamal päewal puhugu preestrid pasunaid,
siis langewad linna müürid maha.“ Ja see sündis
nõnda, ja nad põletasid ja kautasid kõik linna ära.
Ra-ab ja ta isa pere ning maja aga jäiwad üksnes
järele.

Kõik linna warandused pidiwad Jehoowa waran-
duse sekka saama. Aga üks mees, Aakan nimi,
warastas muißt wara ära ja ta sai Jumala käsu
peale kiwidega furnuks wisatud.

Siis hakkasid wiis Genori kuningat Joosua

waistu sõdima, aga ta võitis neid Jumala abiga ära ja päike ei läinud sel päeval looja, vaid seis-
 fis paigal ligi terve päewa; ja kuu jäi kaa seisma,
 funi rahwas oma waenlaste peale oli võinust saa-
 nud. Ja Joosua võitis kõik Raanaani maa Ju-
 mala abiga ära ja jagas seda rahwale Jumala
 käsku mööda. Ja wagemat meest polnud Israelis,
 kui Joosua, ja kui ta oli wanaks saanud, manit-
 ses ta weel üks kord rahwast ja käskis neid Je-
 hoowa käsu õpetuse juure jääda ja mitte mõõraid
 jumalaid nõuda. Siis suri Joosua õndsaste ära.

Pea meeles elu otsani Joosua sõnad: „Mina ja mo
 pere tahame Jehoowat teenida.“ —

Wiisil: Nüüd on see päew ju lõpenud.

Oh püha Waim! Mind wõtta kaa
 Su sõbraks järgeste,
 Jeesuse pärast ole ja
 Mu abiks alati! —

21. Simson.

Rui Joosua oli furnud ja kõik see põlwe rahwas siit ärakoristatud, siis tõusis pärast neid teise põlwe rahwas, kes hakkas suurt sõbrust pidama pagana rahwaga, ja Jumala sõna maha jättes wõõraid jumalaid kummardama. Seepärast jättis Jumal neid kaa maha ja andis nad ära nendesama kurja sõbrade kätte, ja Israeli rahwal polnud parem lugu, kui Egiptuse maal Moosese ajal.

Rui nemad selle ikke all ohkasid ja hakkasid pautust pöörama, siis halastas Jumal nende peale ja tõstis neile kohtumõistjad, kes neid Jumala

abiga peastfid riisujate käest. — Riisugune kohtumõistja oli Simson.

Kui Israel Wilistide ikke all ägas, näitas Isfanda ingel ennast Maanoa naesele ja ütles: „Sa tood poja ilmale ja habeme nuga ei pea tema pea peale saama; sest ta on Jumalale äralahutatud ja peab Israeli peastma Wilistide käest. Ja ta tõi poja ilmale ja pani tema nimi Simson. — Kui Simson oli meheks kaswanud, tuli ükskord tee peal lõukoer mõirates ta wastu, ja Simson kiskus teda lõhki palja käega. Sest ajast sai ta aru omast rammust ja sõdis ühtepuhku Wilistide wastu. Teine kord lõi ta palja käega 30 meest maha, teine kord ühe eesli lõua luuga 1000 meest.

Ükskord ta oli ühes linnas ennesele öömaja wõtnud, ja sai kuulda, et Wilistid olid nõuuks wõtnud, teda seal äratappa. Keskööd tõusis ta üles ja hakkas lukku pandud linna wärawast ja mõlemist sambast finni ja tõstis neid wälja ja wiis neid ühe mäe otsa, ja ükski ei tohtinud ta ligi tulla. Siis meelitasiwad Wilistide wanemad Simsoni naest Delilat, et ta pidi ta käest kuu-lama, kus tal see suur rammu oleks. Ja ehk küll Simson esiotsa ei tahtnud, rääkis ta wiimaks naesele kõik üles. Ja kui Simson ükskord naese põlwe peal magas, ajas ta tema juuksed ära, ja ta rammu lahkus tast siis ära. Ja Wilistid wõtsid teda finni, pistiwad tema silmad peast wälja ja panid teda luku taha.

Wangi põlwes olid tema juuksed jälle kaswanud. Ja kõik Wilisti rahwas oli üksford oma templisje kokku tulnud ja hüüdsiwad Simsoni ja paniwad teda seal mängima. Aga Simson tundis jälle oma rammu, hakkas kabest sambast, mis peal hoone seisis, kiini, hüüdis Jumalat appi ja tõmbas ennast kummarkülle kõigest wäest. Siis langes hoone tema ja kõige rahwa peale ja saiwad kõik otja.

Simsoni wiimised sõnad olid: „Issand, Issand! Kinnita mind weel jeks korraks!“

Wiisil: No elu Kristus ise.

Kui minu päike weereb,
Mu elu õhtu kää,
Surm juba ligi jõuab,
Mu juure Issand jää! —

22. Waga naene Rutt.

Kohtumõistjate ajal oli kord nälg Juuda maal, aga Moobi maal oli leiba küll. Seepärast läks üks mees, Elimelek nimi, Betlemmast wälja Moobi maale, ja wõttis oma naese Roomi ja taks poega oma kaasa ja elas seal. Ta pojad wõtswad endile Moobi maalt naesed, teise nimi oli Orpa, teise nimi Rut. Aga Elimelek suri ära ja taa ta mõlemad pojad suriwad 10 aasta sees. Ta kui Roomi oli kuulda saanud, et Jumal Juuda maal põllud oli jälle õnnistanud wiljaga, hakkas ta jälle oma maale tagasi minema, ja tema taks

minijat saatsiwad teda. Aga teel ütles Noomi nende wastu: „Miks tahate minu pärast omast kallist isamaast lahkuda? Eks teil oleks parem, oma wanemate juure jääda? Mina waene lesk ei wõi teile ei kedagi head teha!“ Ja Drpa jättis teda nuttes Sumalaga ja läks jälle koju poole tagasi; aga Rutt oli elawat Sumalat tunda saanud, ja himustas tõutuse maale saada ning Sumala rahwa seas elada ja ütles: „Kra käi mo peale, et ma sind pean maha jätma; sest kus poole sa lähed, sinna lähen mina ka; sinu rahwas on minu rahwas, ja sinu Sumal on minu Sumal; kus sina sured, senna tahan mina ka surra; ei muud, kui surm peab mind ja sind lahutama!“ Ja nemad läksiwad mõlemad üheskous ära ja saiwad odra leikuse ajal Betlemma. Ja et neil hakkamist weel ei olnud, läks Rutt põllule päid nop-pima, ja juhtus ühe põllu peale, mis Elimeeleki jugulase Booasi pärast oli. Ja kui Booas oli kuulda saanud, et see noorik ta jugulane, siis oli ta wäga lahke ta wastu ja wiimaks wõttis ta teda enesele naefeks. Ja Rutt tõi temale poja ilmale, kellele pandi nimi Dohed; ja Noomi sai selle lapsukesse hoidjaks.

Jeesus ütleb: „Igaüks, kes on maha jätnud kojad ehk wennad, ehk õed, ehk isa, ehk ema, ehk naese, ehk lapsed minu nime pärast, peab seda saawõrra saama, ja igawest elu pärima. Matt. 19, 29.

Wiisil: Jeesus, tule minule.
 Sind, oh Jeesand, himustan,
 Maad ja taewast unustan,
 Ei ma taha Sinuta,
 Ruskil muidu elada.

23. Saamuel.

Rui ülem preester Geli kohtumõistja oli, elas
 Gewraimi mägisel maal üks mees, Elkaana nimi,
 ja ta waga naene oli Anna. Ja Anna palus
 Jumalat ühe tõutusega ja ütles: „Oh Jeesand!
 Rui Sa annad mulle poega, siis ma tahan teda

jälle Sulle anda tema elu ajal." Ja Jumal andis Annale poja ja ema pani temale nime Saamuel, mis tähendab: „Jumalalt palutud." Ja Anna pani Saamueli, kui ta oli tugemamaks poissiks saanud, püha kotta Geli hoolekandmise alla. Ja Saamuel oli väga väga ja jumalakartlik poissike ja Geli meele järele. Geli oma kaks poega ei võtnud isa ega Jumala sõna kuulda ja olivad püsti hukka läinud.

Ja ühel öösel magas Saamuel pühaskojas ja kuulis, et teda hüüti. Ta kargas üles, jooksis Geli juure ja ütles: „Siin ma olen: Aga Geli ütles: „Ei ma pole hüüdnud, heida jälle maha." Ja kui see sama asi veel teist ja kolmat korda oli sündinud, sai Geli aru, et Jumal oli poissi hüüdnud ja ütles: „Mine ja heida jälle maha, ja kui keegi sind hüüab, siis ütle aga: „Issand räägi, sest Su sulane kuuleb!" — Ja see sündis nõnda, ja Jumal ilmutas Saamuেলile, kuidas Ta pidi kohut mõistma Geli poegade peale nende ülekohtu pärast.

Teisel hommikul ütles Geli Saamueli vastu: „Mis ütles Jumal su vastu? Räägi mulle julgeste köit üles." Ja Saamuel rääkis tale köit. Geli aga ütles: „Tema on Jehoowa, Ta tehku, mis hea on Tema meelest!" —

Ja köit läks tööks nõnda, kui Jumal oli Saamuেলile rääkiunud. Geli pojad surivad mõlemad ühel päeval sõtta Bilistide vastu, ja kui wana

Geli jeda sai kuulda ja veel pealegi, et püha laegas oli maenlaste kätte saanud, ehmatas ta ära, langes tagasi oma istme pealt maha ja suri ära.

Saamuel aga sai kängemaks ja Jumal oli temaga ja ta sai ustavaks Jumala prohvetiks ja Iisraeli kohtumõistjaks.

Jumala sõna lugeses ehk kuuldes, palu Saamueliga:
„Išsand, räägi, sest Su sulane kuuleb!“

Wüsil: Mo süda, ärta üles.

Su püha selge sõna,
See magus hinge manna,
Siin kõrwe teel meid toidab,
Meid õige tee peal hoiab.

24. Saawet.

Kui Saamuel wanaks sai, himustas Iisraeli rahwas enesele kuningat, ja Jumala käsu peale wõidis Saamuel Sauli kuningaks.

Ja Wilistid kogusid oma sõawäe sõtta Iisraeli wastu ja seiswad ühe mäe peal, ja Iisraeli rahwas seisid teise mäe peal, ja org oli nende wahel. Siis tuli Wilistide leerist üks mees wälja, Koljat nimi, see oli kuus küünart ja üks waks pikk, ja wask kübar oli ta peas ja raud riie ta seljas, ja ta piigi wars oli kui lõngapoom. Seesama hüüdis Iisraeli sõawäe poole: „Walitsege enestele üks mees, kes alla tuleb minu wastu taplema. Kui

ta mind maha lööb, siis tahame meie teie sulasiks jääda; aga kui mina tema peale võimust saan, siis peate teie meile sulasiks jääma, ja meid teenima. Ja ükski ei julgenud Israelis ta vastu hakata. Sauli juures aga oli üks poisike, kes ta ees kannelt mängis, Taawet nimi, Isai poeg, (Isai oli Booaši ja Ruti poja Dobedi poeg). Kui see poisike seda lugu kuulda sai, ütles ta kuningale Sauli vastu: „Mina tahan minna ja selle Bilisti mehega tapelda. Kui ma oma isa juures lambus käisin, olen nii hästi lõukoera, kui karu maha löönud. Ma tahan Jumala peale lootes ja Jumala nimel ka temale otša teha.“ Ja ta võttis oma kepi kätte ja otsis viis siledat kivi ja läks Bilisti mehe ligi. Ja kui Koljat teda nägi tulewat, ütles ta: „Kas ma olen koer, et sa kepigaga mo juure tuled?“ Ja ta sajatas Taaweti ära. Aga Taawet vastas: „Sina tuled mu juure mõõgaga ja piigiga ja odaga, aga ma tulen ju juure Jumala nimel, keda sa oled laimanud.“ Ja ta viskas ühe kivi linguga Koljati pea otša jisse, et ta silmili maha langes. Siis ta jooksis ta juure ja tõmbas ta mõõga tupest välja ja raius sellega ta pea ot'ast ära. Aga Saul andis Taawetile oma tütre naeseks, nimega Miikal. Ja Jumal oli Taawetiga ja ta sai pärast Sauli surma kuningaks ja walitjes 40 aastat.

Jumalaga tahame meie wahwaste teha ja Tema wõtab meie wanlajed ärataollata.

Wiisil: Näitaks see kaa wahest nõnda. Puns. Nr. 69.

Sinu peale, Issand, loodan,
Sinult õiget õnne ootan.
Kes muu paremine teaks,
Mis on minu hinge heaks!

25. Saalomon ehitab tempeli.

Taaweti järele sai ta poeg Saalomon kuningaiks. Ta oli waga ning jumalafartlik mees.

Üks kord, kui Saalomon oli ohwerdamas, ütles Jumal ta wastu: „Palu, mis ma sulle pean andma!“ Ta wastas: „Ma palun enesele ühte sõnakuulelikku ja mõistlikku südant, et ma mõiksin ära mõista, mis hea ja mis kuri on.“ Ja Jumal ütles: „Et sa oled seda asja palunud, ja mitte pitka iga ega rikkust, waata, siis olen ma sulle annud ühe targa ja mõistliku südame ja annan pealegi rikkust auu ja pitka elu aega!“ — Ja Saalomoni tarkust ja mõistust oli palju enam, kui kõikide muu inimeste tarkus, ja kõige rahwa seast ning kõige maa kuningate seast tuliwad Saalomoni tarkust kuulma. —

Dma isa Daaweti tõutust, Jumalale püha koja ehitada, täitis Saalomon. Saks nuretses ta kallid seedri ja tamme puid Liibanoni mäelt, ja kulda ja hõbedat ja kallist riidet ning kiwa wõõralt maalt. Ta ehitas seda püha koda Jeruusalema Mooria mäe peale. Seestpidi oliwad kõige hoone seinad kullaga kaetud. Kõige püham paik oli 20 küünart pikk. Selle sisse sai püha laegas pandud, keda 2 selgest kullast tehtud ingli kuuju oma tiibadega pealt kat- sid. Kõige teine jagu oli püha paik, kus prees- trid ohwerdasid, ja see oli 40 küünart pikk. Seal seisiwad üks kullast tehtud altar, kuld laud ja kuld lühter. Ja kõik ohwerdamise riistad, kui kausid, noad, pekid ja süttepannud olid kullast tehtud. Suures rahwa õues oli põletamise ohwrialtar seismas, ja üks wõimatu suur waseft tehtud wee

riist, mis oma suuruse pärast wafst-mereks hüüti. Ta seisis 12ne wafest tehtud härgade peal. — Ta kui 7 aastaga see kõik oli walmis saanud, kutsus Saalomon kõik Israeli rahwast kokku püha koda pühitsema. Ta kuningas astus altari ette, õnnistas rahwast ja tegi üht wägewat palwet Jehoowale ja tulukene tuli taewast maha ja põletas ära kõik ohwrid ja Jehoowa au täitis püha koja. Ta Saalomon walitses 40 aastat.

Palu Saalomoniga: „Ma palun enesele ühte sõnakuu-
leliku ja mõistliku südant, et ma wõiksin äramõista, mis
hea ja mis kuri!“ —

Wiisil: Müüd on se päew ju lõpenud.

Mul on üks teine Saalomon.

Üks rahu kuningas,

Kel igawene au ja kroon

Ja õnnis walitsus. —

26. Prouhet Elias.

Waatke lapsed, teie näete siin üht meest kaljude wahel jõe ääres istuwad. Ta sirutab käe kae kaarna wastu wälja, nemad lendawad usinaste mehe juure, teisel on leib, teisel liha nokas. Ime küll, et siin need kawalad, arad linnud nii julgeste inimese ligi tulewad, pealegi temale toitu toowad, mis järel nad ise wääga maiad on. Noh! seda teie wõite kohe arwata, et linnud mitte oma enese tahtmist mööda, waid Jumala käsu peale seda armutööd teewad, taewane Ista saadab neid, pöörab nende ara meele, et nemad nii kui meie kodu-aned ja kanad, mehe ligi tulewad. Kuulge nüüd, mis lugu siin on:

Raua aega enne meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimist, walitses üle Israeli rahwa üks kuningas, nimega Ahab, ja tema abikaasa, keda Seebeeliks kutsuti. Mõlemad ei kartnud elawat Jumalat, waid teenisid wõõraid ebajumalaid ja elasid oma himude järele ja pöörasiwad õigust kõweraks. Et nüüd Jehoowa oma armu mööda neid mitte kohe ei nuhelnud, waid kõik forda läks, mis kuningas ette wöttis; siis läks uhkus ja kõrkus nii suureks, et Jumal teda pidi häda haamriga katki lööma. Jehoowa käsus peale astus püha mees, prohwet Elias, Ahabi ette ja ütles ilma kartmata: „Mii tõeste, kui Jehoowa, Israeli Jumal elab, kelle ees ma seisan, ei pea kastet ega wihma neil aastail olema, kui aga mo suusõna peala“. Muidugi oleks kuri kuningas prohwetil lastnud maha lüüa, et ta oli julgenud nii ilma kartmata Ahabit noomida; aga Jehoowa käskis oma truui sulast ühte kõrwalise kohta ära põgeneda, kust ükski ei teadnud teda otsida. Terwe aasta pidi nüüd Elias mägede wahel kõrwes elama, üksipäinis oma taewa Isaga kõneldes ja Tema peale lootes. Püha lootus ei saa mitte ilma hääbiks; Jehoowa ei unusta omafild mitte ära. Ehk küll Jeruusalemma ümberkaudu kõik maa ära kuivas ja wili ära närtsis, siiski selle Kriiti jõe wesi ei wähänenud mitte, kus Elias elas ja taewa linnud tõiwad temale laks forda päewas toitu, mis Jumal neid pani leidma.

Me abi tuleb Jehoowa käest. Luv. I. 121, 2.

Wiisil: Ma tahan jätta maha.
 Kõik võid Sa, Jeesand, teha,
 Sest Sull on rohke nõu!
 So töö on hästi näha
 So wiis on selge au.
 Kes juudab vastu panna,
 Kui oma lastele
 Kõik abi tahab anda
 Siin hädas rohkestes?

27. Prohwet Jeremias.

Jeruusalemma linn on nii, kui kõik wanad pealinnad, mitu korda waenlasti oma sees näinud ja

on mitu korda saanud tulega ära põletatud ja rufuks tehtud. See sündis aga igakord siis, kui Juuda rahvas omast Jumalast taganesid ja oma rikkuse ja wäe peale enam lootfid, kui Jehoowa sõna ja tõutuse peale. Just nende suur raha ja warandus, mis nemad olid kauba ja sõdade läbi Jeruusalemma kofku korjanud, pani paganate kuningaid kadefufega nende peale waatama ja, et need maailma riikide walitsejad suure wäehulgaga peale käiswad, siis pidid Juudid igakord palju maksma, et aga waenlastest lahti saada.

Et nad nüüd see läbi mitte targemaks ega ettewaatlikumaks ei läinud, siis tuli wiimaks Baabeli linna kuningas, nimega Nebufadneetsar, nende wastu sõdima, wõitis neid ära, pani Jeruusalemma linna ja toreda templi põlema ja wiis suurema kodanike hulga Baabelisse wangi.

Linn sai nii hirmsaste ärarikutud, et paljas rifu järele jäi ja mõned kiwi sambad ja ahju wared. Siin ülewal pildi peal näete teie nüüd, armsad lapsed, kui kole üks linn wälja näitab, mis waenlased on rufuks teinud. Rest paigas pildi peal on üks mees, täis kurbdust ja haleda meelega istub ta. See on prohwet Jeremias, kes kõik seda häda oli ette kuulutanud, mis linna peale pidi tulema. Küll ta oli oma uskumata rahwast palunud, omad ropud patud ja tühja lootust raha peale maha jätta, aga nemad ei kuulanud sest, waid pilkafid teda ja wiskafiwad teda ennastki ükskord ühte sü-

gawa auflu; ja miispäraft? Et ta linna rahwale oli ette öölnud, et Paabeli kuningas neid kõiki saab wangi ärawiima. Kui Jeremias oma kuniinga käsu peale oli wälja tõmmatud, siis tema kuulutas ikka ühte wiisi Jehooma tulewat nuhtlust linna üle, õhkas ja nuttis ööd ja päewad, et ükski Sumala wiha peale ei mõelnud! Noh! nemad saidwad kaa hirmsaste katsuda ja näha, mis nad mitte ei tahtnud kuulda; nad saidwad wõõra maale ärasaadetud ja pidid 70 aastat seal raske orjuse all oma uskumata meele üle õhkama. Aga see oli üheks tunnistuseks, et Sumal üks püha wiha Sumal on, kes wanemate patud nuhtleb laste kätte kolmandamast ja neljandamast põlwest saadik.

Urge efsige mitte, Sumal ei anna ennast mitte pilgata.
Sal. 6. 7.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimised.

Oh tulge inimesed,
Oh tulge waewalised,
Ja pange tähele.
Kui wäga piinatakse,
Ja hirmsasti waewatakse
Kas patu teinud julgeste!

28. Gesra ja Neemia.

Pärast sai Baabelis Koores, üks Persia mees, kuningaks. Tema lastis kõiges oma kuningriigis kuulutada ja kirja läbi öelda: „Jehoowa, taewaste Jumal on mulle käsku annud, temale koja üles ehitada Jeruusalemma, mis Juuda maal. Kes on kõige La rahwa seas, see mingu üles Jeruusalemma ja ehitagu üles Jehoowa, Israeli Jumalate koda!“ — Armake ise, kui üpris suur Israeli rahwa rõõm wõis siis olla, et nende palwed olid taewa ulatanud ja et see prohveti sõna nüüd pidi tõeks minema, mis Jeremias neile oli kuulutanud: „Nii pea, kui seitsekümmend aastat Paa-

belis täis saanud, siis tahab Jehoowa teid tagasi tuua isamaale ja püha linna." —

Üigi viiskümmed tuhat hinge rändasivad õisates ja lauldes koju poole, nende eel käis Serubaabel, üks püha mees ja wali würst. Nii pea, kui nad olid Jeruusalemma jõudnud, ehitasid nad altari üles, kus peal nad igapäew põletamise ohwrid ohwerdasid. Ja teise aasta teisel kuul rajasivad töömehed templi alust, aga preestrid seisivad juures ammeti riided seljas trumpetide ja wass trummidega Jehoowat kiites. Ja nemed laulsivad wastastiku Jehoowat tänades et Tema on hea ja Tema heldus kestab igaweste Jsraeli üle. Ülewal pildi peal näete teie nüüd esite kahte meest walgis riidis; need on uue templi ja linna ülemad ehitajad, kes paberi peale hoolega üles kirjutanud ja wälja mõelnud, mil wiisil sünniks müürid ja majad kõige paremine ülesehitada. See mees, kes pasunat puhub, hüüab rahwast seda wiisi tööle ja sunnib neid töö juures. Mis peaks nüüd see sõamees tegema, selle paremas käes oda ja pahemas kilp on ja peas on tal raud kübar? See on üks neist, kes töömeeste abiks ja finnituseks, selle üle walwasid, et Juuda rahwa waenlased, mitte ei pidanud nende kallale tulema ega müürisepade tööd ära rikkuma. Kõik need Juudid, kes Raanaani maale maha jäiswad, kui teised Paabeli wangi wiidi, oliwad ümberlaudse paganatega ennast seganud ja nende ebausku õpinud. Seepärast wihkasivad nemed õige usu

teenijaid, kes püha Sumala peale lootes käsu õpetust ülemaks asjaks pidasid. Nse äranis olid kaks meest, kes mitte nende meele pärast ei olnud, ja need olid: Esimene Gesra, püha ja tark käsu sõna õpetaja, kes iga päew suure hoolega rahwale prohetide kuulutamisi ära seletas ja neid patust pööramise poole juhatas. Teine oli Neemia, kes Gesraga ühes nõuus ja ühes lootuses äratüdimata Jerusalemma linna üles ehitas. Need kaks meest walwasid selle üle, et waenlased mitte ei wõinud Juuda rahwa üle wõimust wõtta ja palusiwad Sumalat kõigest südamest, et Ta nende tööd õnnistaks; ja Sumal kuulis nende palwet, ja kui kümme aastat saiwad mööda läinud, oliwad linna müürid walmis ja linna rahwas wõis rahul Sumalat teenida.

Jehooma! ma armastan so koja eluaseta ja sinu aumaja paika. Taaw. I. 26, 8.

Oh tehke kõrgeks wärawad,
 Ja andke templiks südamed,
 Neid ehitage rõõmuga
 Hea usu halja okstega,
 Siis kuningas toob teilegi
 Kõik õnne, elu ühtlasi.
 Mu olgu Jjale,
 Mo armu andjale!

29. Prowet Daaniel.

Nende Juutide seas, kes Baabelisse saidwad wangi wiidud, oli üks noor mees, Daaniel nimi. Ta oli wangide seast see kõige targem mõistuse poolest; sest tema teadis kuninga Nebukadneetsari unenägusi öiete ja sügawaste äraseletada, mis kõige ülemad tähetundjad mitte ei wõinud teha. Aga südame ja waimu poolest oli ta üks ustaw ja truu Jehoowa teener ja laps. Kõik, kes teda tundsid, pidasid teda auu sees ja armastasiwad teda. Seda tegi ka kuningas Tarius, kes pärast Nebukadneetsari Baabelis kuningaks oli. Ta tahtis Daanieli ülemaks maawalitsejaks ja kohtumõistjaks üle oma kuningriigi panna; aga kui Baabeli rahwa ülemad ja würstid seda kuulda saidwad, et kuningas nende

üle tahtnud ühe wõõramaa mehe, isegi wangide feast, panna, tõusis nende südames wiha Taanieli wastu ja nad otsisid tema peale; aga nemad ei wõinud ühtigi wiga leida, seepärast, et ta ustaw ja truu oli kõiges omas ettemõtmises. — Wiimaks tuli neile see kawal nõuu meele: Nad katsusid kuninga läbi ühe käsu anda ja seaduse teha, mis Jumala käsu sõna wastu oli ja lootsid kuninga kõrkust ja isemeelt tundes, et Tarius oma sulase Taanieli pidi hukka mõistma. — Ülemad astusid ühel päewal kõik kuninga ette, kummardasid teda ja ütlesid: „Wägewamat walitsejat e'p ole maa peal, kui sina kuningas; kõik, mis sinna käsid, peab sündima; seepärast oled sa Jumala sarnane ja oleks õige ja hea, kui kõik alamad sind kummardaksid ja paluksid, kui oma Jumalat.“ Need kawalad sõnad langesid, kui meetilgad kuninga südamesse ja ta andis kõwa käsuga, et kes muud Jumalat peaks üle Tariusse kartma, pidi lõukoerte auku saama wisatud. Kui Taaniel seda käsku kuulis, ei küsinud ta nii suguse rumala seaduse järele, waid palus ja kiitis suure healega oma ainust taewa Jumalat. Nüüd olid püha mehe waenlased üpris rõõmsad, astusid kuninga ette ja ütlesid: „Taaniel, kes Juutide wangide seltsis, ei hooli sinu käsust, waid palub Jehoowat kolm korda päewas.“ Küll oleks Tarius oma kõige paremat teendrit hukatuselt peastnud, aga ta ei tohtinud ka oma enese käsku ümber pöörata ja Taaniel sai lõukoerte auku heidetud.

Ges pildi peal on näha, kuidas Taaniel kest nende hirmsa elajate seas, Jumalat kiidab ja palub. Ja waata imet — nemad ep ole teda mitte ära neelanud. Näljatsed metsaloomad heitsiwad, kui wagased kutsikad, mehe jalgade ette maha.

Jah, armsad lapsed, püha usk on wägewam, kui löukoerte rammu ja tigheidus. Ja uhke kuningas nägi oma filmadega, et kõik heaks tuleb neile, kes Jumalat üksipäinis üle kõige asjade kardawad ja armastawad ja tema peale loodawad. Siis saiwad need mehed, kellel Taanieli ära hukkamini nii magus oli kui roog, löukoerte auku wiisatud ja nemad ei saanud weel augu põhjagi, tui juba löukoerad neid murdsid.

Hüüa mind appi ahastuse päewal, siis tahan ma sind sest wäljakiskuda, ja sina pead mind auustama. Taaw. I. 50, 15.

Wiisil: Ma tahan jätta maha.

Kes võib mind hukka mõista,

Kui Jumal on mo poolt?

Kes tahab vastu seista,

Kui Tema kannab hooli!

On Tema armu wari

Mo ümber järgeste,

Mis wihameeeste kari,

Wõib teha minule!

Uuest Seadusest.

30. Sakarias ja Eliisabet.

Jeruusalemma linnas oli suur tempel. Preestrid pidasid kordamisi templis jumalateenistust. Üks nendest preestridest oli Sakarias, ja ta naene oli Eliisabet. Nemad olid mõlemad wagad ja elasid laitmata, aga neil ei olnud last, ja olid väga elatand. Kord oli kõik rahwa hulk õues Jumalat palumas, Sakarias aga läks oma ammeti kombe pärast püha kotta. Ja kui ta seal altari ees oli palumas, näitas ennast temale äkitselt Issanda ingel Raabriel. Sakarias ehmatas ära, aga ingel ütles lahkest tema vastu: „Ära kardada, Sakarias, sest sinu palwe on kuulnud, ja sinu naene Eliisabet peab sulle poja ilmale tooma, ja sina pead temale nime panema Joannes. Ja peab sull rõõm ja väga hea meel olema, sest tema peab Issanda ees suur olema ja ta pöörab palju Israeli lapsi Jumala poole ja ta peab Issanda eel käima ja walmistab Issandale walmistud rahwast.“ Aga Sakarias ei tahtnud seda kõik uskuda, seepärast ütles Raabriel ta vastu: „Seepärast, et sa ei ole mõõna uskunud, mis omal

ajal peab tõeks minema, pead ja keeletumaks jääma selle päevani, kui see sünnib." Ja kui Safarias templist välja tuli, oli ta keeletu ja ei võinud rahwaga rääkida.

„Eks Jehoowa filmad waata ussu peale. Jer. 5, 3.

Wifil: Jeesus tule minule.

Safarias seisab seal
Templis suitsetamas weel.
Äkkist mehe filma ees
Ingel hiilgwas walguses.

Selge röömu sõnune
Toon sull taewast tõeste,
Poega pead saama weel,
Et küll uskmata so meel.

31. Kristija Joannese sündimine.

Ja kui Eliisabeti aeg täis oli, tõi tema poja ilmale, ja naabrid ja sugulased olid röömsad temaga, ja tahtsid lapse isa nime peale Safariaks nimetada. Aga Eliisabet ütles: „Ei mitte, waid tema nimi peab Joannes olema;“ ja kui nemad olid lapse nime pärast waidlemas, wöttis Safarias ühe lauakese ja kirjutas ta peale: Joannes on tema nimi ja sedamaid peasis tema suu ja keel lahti ja rääkis ja kiitis Jumalat, ja ütles: „Sind,

lapsuke, peab kõigeförgema prohwetiks hüütama; sest ja pead Issanda pale eel käima, tema teed valmistama ja õnnistuse tundmist andma Tema rahwale, nende pattude andeksandmiseks, meie Jumala südameliku halastuse läbi.“ —

Ja see lapsuke kaswis, ja sai kangeks Waimus, ja oli kõrbes selle päewani, kui tema ennast Israeli rahwale pidi näitama. —

Tõest Mina ütlen teile: „Nende seast, kes naestest on sündinud, ep ole mitte suuremat tõusnud, kui ristija Joannes, aga see vähem taewa riigis on suurem teda.“
Matt. Ev. 11, 11.

Wifil: Soia meid ja õnnista.

Waat, Elia Waimus, wäes
Käib ta lord Jehooma ees,
Koidu kombel kuulutab:
Päike pea tõusma saab.

Jeesu juure juhatab
Rahwast ja need valmistab,
Et naad wastu wõtawad.
Dma Õnnistegijat.

32. Joosep ja Maarja.

Kalilea maal oli weikene ärapõlatud linn Naatjaret. Seal elas üks waene aga waga puu-

sepp, Joosep nimi, Taaweti soust. See oli kihlatud ühe neitsitsejega, kelle nimi oli: Maarja. Kalle Maarja juure saatis Jumal oma ingli Raabrieli. (Kolm kuud enne Joannese sündimist.) Ja see ingel tuli tema juure ja ütles: „Tere, kes sa oled armu saanud! Issand olgu sinuga, sa õnnistud naeste seas!“ Aga kui Maarja teda näha sai, ehmatas ta tema sõna pärast väga ära ja mõtles, mis teretamine see pidi olema? Aga Raabriel ütles: „Ära kardada, Maria; sest sina oled armu leidnud Jumala juurest.“ — Waata, sa pead poja ilmale tooma ja pead Temale nime panema Jeesus. Püha Waim peab so peale tulema ja kõige Kõrgema wägi so üle warjama. Seepärast peab ka see püha, mis sinust sünnib, Jumala pojaks hüütama.“ — Aga Maarja ütles: „Waata, siin on Issanda ümmardaja, mulle sündku so sõna järele.“ Ja ingel läks tema juurest ära.

Ennää, neitsit saab käima peale, ja peab Poja ilmale tooma, ja nemad peawad Temale nime panema Jumanuel, see on äraselletud: Jumal meiega! Jes. 8, 8. 10.

Wifil: Ma tulen taewast ülewelt.

So nimi meile kallim on

Kui kõige ilma kuld ja õnn.

Suur wägi Sinu nime sees,

Ea meie kallis Käemees.

Meil' pole antud taewa all'
 Muud nime, püha Täewa Tall,
 Mis läbi õigeks jaame teal
 Ja õndsaks pärast jumma seal.

33. Jeesuse sündimine.

Alga see sündis neil päivil, et sõna keisrist Augustusest wälja läks et kõik mailm pidi üles kirjutud saama. Ja kõik läksid ennast lastma üles kirjutada, iga üks oma linna. Siis läks ka Joo-

sep Naatsjareti linnast Maarja oma kihlatud nae-
 sega Juuda maale Taaweti linna, mis hüütakse
 Betlemmaks, seepäroft, et ta oli Taaweti soust
 ja pärrismaalt. Aga see sündis, kui nemad seal
 olid, sai aeg täis, et ta pidi mahasaama. Ja
 tema tõi oma esimese poja ilmale ja mähtis Teda
 ja pani Teda maha sõime; sest neil ep olnud
 muud aset majas. Ja sealsamas wäljal olid kar-
 jatsed, need hoidsid ööse oma karja. Ja waata,
 Issanda ingel seisis nende juures ja Issanda auu
 paistis nende ümber ja nemad kartsid üpris wäga.
 Aga ingel ütles neile; „Urge kartke, sest waata,
 ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis kõige rahwale
 peab saama; sest teile on täna Taaweti linnas
 sündind see Önnistegija, kes on Kristus,
 see Issand!“ Ja äkitselt oli ingligna taewa sõawäe
 hulk, need kiitsid Sumalat ja ütlesid: „Auu olgu
 Sumalale kõrges ja maa peal rahu ja
 inimestest hea meel!“ Ja see sündis, kui ing-
 lid neist said äraläinud taewa, siis ütlesid karjatsed
 üks teise wastu: „Wingem nüüd Betlemma ja
 waadake seda asja, mis on sündinud, mis Is-
 sand meile on teada annud.“ Ja nemad tulid
 rutuste ja leidsid Maarja ja Joosepiti, ja seda
 lapsukest sõimes magamast. Ja kui nemad seda
 said näinud läksid naad tagasi, ja auustasid ja
 kiitsid Sumalat kõige see eest, mis nemad olid
 kuulnud ja näinud.

Nõnda on Jumal maailma armastanud, et Tema oma ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes Tema sisse usub, ei pea hukka saama, waid, et igawene elu temal peab olema. Joan. ew. 3, 16.

Wiisil: Jeesus tule minule.

Juglid taewast tulewad

Jõulu laulu laulawad,

Taewa Jsa tänawad,

Nõmjaid jõnu räägiwad.

Karja hoidjad tuulewad,

Petlema siis rutawad,

Tahtwad näha sõime jees,

Kes ka nende abimees.

34. Jeesust seatakse templis Issanda ette.
 Joosep ja Maarja wiisid seda last Jeruusalemma,

et nemad teda pidid Issanda ette seadma ja ohvri andma, paari turteltuifesi, ehk kaks tuide poega. Ja waata, üks inimene oli Jerusalemmas, Siimeon nimi, see oli waga ja jumalafartlik, ja ootis Issraeli röömu, ja püha Waim oli tema peal. Ja tema oli sõna saanud pühast Waimust, et ta ei pidand mitte surma nägema, enne kui ta Issandat Kristust näha saanud. Sell päewal nüüd tuli tema Waimu juhutamise läbi püha kotta. Ja kui wanemad seda lapsukest Jeesust senna templi töid, siis wöttis Siimeon teda oma sülle, ja kiitis Jumalat ja ütles: „Issand, nüüd lased sa oma sulase rahus ära minna oma sõna järel, sest mo filmad on Sinu Önnistust näinud, mis Sina oled walmistanud kõige rahwa nähes walguseks, paganaid walgustama, ja oma Issraeli rahwa auuks.“

Ja seal oli Anna, üks naesterahwas ligi 84 aastat wana; see ei tulnud iial pühast kojast ära, waid teenis Jumalat paastumise ja palwetega ööd ja päewad. Seesinane tuli ka senna selsamal tunnil ja tunnistas Issanda auu üles ja rääkis Temast kõigile, kes äralunastamist Jeruusalemmas ootasid.

Pärast seda läksid Joosep ja Maarja tagasi oma Maatsareti linna. Uga lapsuke kaswis ja sai kangeks Waimust, täis tarkust, ja Jumala arm oli Tema peal.

Issand, nüüd lased Sina oma sulase rahus ära minna oma sõna järel, sest mo filmad on Sinu Önnistust näinud. Luuk. 2, 29. 30.

Wiisil: Eks ja heida karjane.

Jeesus, ära lase mind
Enne siit maailmast ära,
Kui ma tõest leidnud Sind,
Hinge rõõm ja ülem wara!
Kõik, mis muidu ajan siin,
See on tühi koorm ja piin.

35. Targad homiku-maast.

Kui Jeesus oli sündinud Betlemmas Juuda maal, waata, siis tulid targad mehed homiku-maast Jeruusalemma ja ütlesid: „Kus on see sündinud Juuda rahwa kuningas. Sest meie oleme Tema

tähte näinud hommiku=maal, ja oleme tulnud teda kummardama." Aga kui kuningas Herodes seda kuulis, ehmatas ta väga ära. Ja ta kogus kokku kõik ülemad preestrid ja kirjatundjad rahwa seas ja kuulas neilt, kus Kristus pidi sündima? Ja nemad ütlesid temale: „Betlemmas Juudamaal, sest seda on prohvet Miika kirjutanud.“ Siis kutsus Herodes need targad salaja, ja kuulas neilt õiete seda aega, mill see täht oli paistnud, ja läkitas neid Betlemma ja ütles: „Minge ja kuulake õiete hästi lapsukese järele, ja kui teie teda leiateg, siis kuulutage mulle, et ka mina teda tulen kummardama. Targad läksid ära, ja waata, see täht, mis nemad hommikumaal olid näinud, käis nende eel, kuni ta tuli ja seisis kohe seal ülehel, kus see lapsukene oli. Kui nemad seda tähte nägid, said naad üpris väga rõõmsaks, ja tulid senna kohta, ja leidsid lapsukese Maria tema emaga, ja heitsid maha ja kummardasid teda ja wõtsid oma warantust lahti ja wiisid temale andid: Kulda, wiirokit ja mirri. Ja Jumal käskis neid unes, et nemad mitte ei pidanud Herodesese juure tagasi minema. Ja nemad läksid teist teed tagasi oma maale.

Sinu sõna on mo jalale lambiks ja walguseks mo jalatee peal. Taaw. laul. 119, 105.

Wiisil: Oh Sumal looja, püha Waim.

Ra meil üks taewa täheke,
Mis Jeesu juure tõeste
Meil' juhatajaks järgeste,
Kui seba tähel' paneme.

Sest otši Kristust kirja seest,
Sealt leiad sina teda tõest;
Ja teist teed hakka käima ta,
Siis leiad oma kodumaa.

36. Kaheteistkümmne aastane Jeesus pühas kojast.

Jeesuse wanemad käisid iga aasta Jeruusalemmas Paasapühiks. Ja kui Jeesus kaheteistkümmne aast-

taseks sai, mõtsid nemad Teda enesega Jeruusalemma. Ja kui need püha päevad täis said läksid nad jälle koju poole, aga poeglaps Jeesus jäi Jeruusalemma, ja wanemad ei teadnud seda mitte, waid mõtlesid Teda teekäijate seltsis olevad. Nemad tulid ühe päewa teed ja otsisid Teda sugulaste ja tutwate juurest. Ja kui naad teda ei leidnud, läksid nemad tagasi Jeruusalemma ja otsisid Teda sealt. Kolme päewa pärast leidsid nemad Jeesust pühas kajas istumast kes õpetajate seas, neid kuulmast ja neilt küsimast. Aga kõik, kes teda kuulsid, ehmatafid ära Tema mõistuse ja kostmiste pärast. Ja ema ütles Tema wastu: „Poeg, miks Eameile nõnda oled teinud? Waata, Sinu isa ja mina oleme Sind õiete waewaga otsinud.“ Ja Tema ütles nende wastu: „Miks pärast olete teie Mind otsinud? Eks teie ei teadnud, et ma ses pean olema, mis mo Issa pärast on.“ Aga nemad ei mõistnud seda sõna, mis Ta neile rääkis. Ja Tema läks nendega alla ja tuli Naatsareti ja kuulis nende sõna. Ja Tema ema Maarja pidas kõik needsinatsed sõnad omas südames. Aga Jeesus kaswis tarkuses ja pikkuses ja armus Sumala ja inimeste juures. —

Lapsed, kuulge oma wanemate sõna, kõige asjade sees, sest see on Issanda meele pärast. Kol. raam. 3, 20.

Wiiil: Oh Jeesus sinu walu.

Rui sadamast sa minnes
Seal effid mere peal;
Rui laened kõrgest käies
Sind hirmutamad weel:
Siis usu Jeesu sõna,
See wiib sind õiget teed
Et näed jälle randa
Ja sadamasse saad.

37. Ristija Joannes ristib Jeesust.

Rui Jeesus hakkas ligi kolmekümne aastaseks saama, siis hakkas Sakaria poeg, ristija Joannes,

kõrbes kuulutama Jumala sõna ja ütles: „Parandage meelt, sest taewariik on ligi tulnud!“ Aga Joannesel oli kuub kaameli karvust ja nahk wõõ tema wõõl, ja tema roog oli rohutirtsud ja metsmesi. Ja Jeruusalemma linna rahwas ja kõik maa Jordani ümberkaudu ja kõik Juuda-maa läks tema juure wälja ja nemad said temast ristitud Jordanis, kui nemad ülestunnistasiwad oma pattud. Ja Joannes kuulutas ja ütles: „See tuleb pärast mind, kes on wägewam mind, kelle kingapaela lahti peastma mina wäärt ep ole. Mina küll olen teid ristitud weega, aga Tema peab teid püha Waimuga ristima.“ —

Ja neil päiwil sündis, et Jeesus tuli Naatsaretist Galilea-maalt, ja lastis ennast Joannesest ristida Jordanis. Ja kui Jeesus sai ristitud, tuli Tema sedamaid weest wälja ja waata, taewad tehti Temale lahti, ja Joannes nägi Jumala Waimu, kui tuikele ennast mahalaskwad ja Jeesuse peale tulewad. Ja waata, heal ütles taewast: „See sinane on Minu armas Poeg, kellest Mull hea meel on!“ Üks teine kord nägi Joannes Jeesust enese juure tulewat ja ütles: „Waata See on Jumala Tall, kes maailma pattud ära kannab!“

Parandage meelt, sest taewariik on ligi tulnud.
Matt. ew. 3, 2.

Wiifil: Nüüd on see päew jo lõpenud.

Kolmainus Jumal aita sa,
Et sulle truuiks jään!
Et elus fiin ja surmas ka
So armu tunda saan.

39. Pulmad Kaana linnas.

Kaana linnas Kalileamaal olid pulmad ja Jeesuse ema oli seal; aga Jeesus ja Tema jüngrid olid ka pulma kutsutud. Ja kui wiina puudus, ütles Jeesuse ema Tema wastu: „Keil ep ole wiina.“ Jeesus ütles temale: „Minu tund ep ole weel tulnud.“ Siis ütles ema teendritele:

„Mis Tema iial ütleb, seda tehke.“ Aga jenna oli pandud kuus kivist weeriista Juuda rahwa puhastamise pärast ja iga ühe sisse läks kaks ehk kolm mõõtu. Jeesus ütles teendritele: „Täitke need riistad weega.“ „Wõtke nüüd nende seest, ja wiige pulma rahwa tallitajale!“ Ja nemad wiisid. Aga kui pulma rahwa tallitaja seda wet maitstes, mis wiinaks oli saanud (aga tema ei teadnud mitte, kust see oli; aga need teendrid teadsid, kes selle wee olivad toonud), siis kutsus ta peigmehe ja ütles: „Sga mees annab esite head wiina ja kui nemad ju küll saanud, siis lahjemat; aga sina oled seda head wiina tänini hoidnud.“ —

See oli nende imetegude hakatus, mis Jeesus tegi Kaanas Kalileamaal ja näitas Oma auu üles. Ja Tema jüngrid uskusid Tema sisse. Sest ajast saadik hakkas Jeesus õpetama ja ütleva: „Parandage meelt, taewariik on ligi tulnud!“

Heitke kõik oma muret Tema peale, sest Ta muretseb teie eest. 1. Peetr. raam. 5, 7.

Wiisil: Armas Jeesus awita.

Tee maailma lahja wet

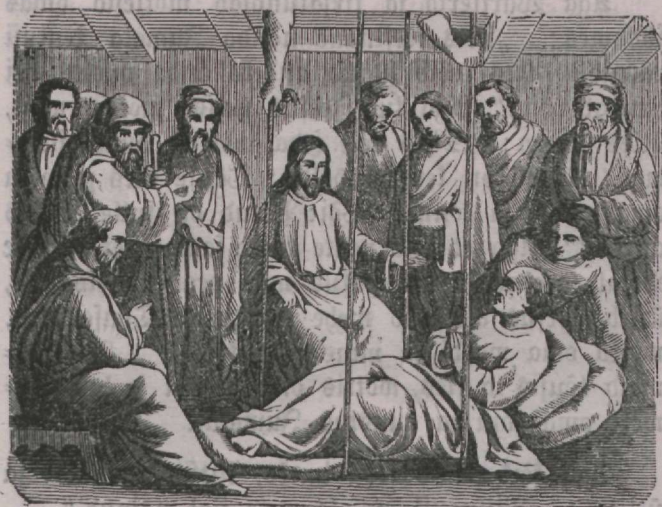
Magusaks joodavaks wiinaks.

Meie silma pisarad

Muuda ümber rõõmu ojaks.

Mis meid kurvastab ja waewab,

Pööra, et sest süda naerab.

39. Alwatud mehest.

See sündis ühel päewal, et Jeesus õpetas, ja seal olid Wariserid ja käsutundjaid ja rahwast istumas ja Teda kuulmas. Ja waata, ühed mehed tõiwad woodi peal ühe inimese, kes oli alwatud. Ja nemad püüdsid teda sisse wiia ja Tema ette panna. Ja kui nemad rahwa pärast maad ei leidnud, kust nemad teda pidid sisse wiima, läksid naad üles katukse peale, kistused katukse lahti ja lastsid haige maha woodiga hoopis, kesk paika Jeesuse ette. Aga kui Jeesus nende usku nägi, ütles Ta alwatud mehe wastu: „Ole julge, mo poeg, sinu patud on sulle andeks antud!“ —

Aga Bariserid ja firjatundjad mõtlesid omas südames: „Mis seesinane nõnda Jumala teutu jä räägib? Kes võib patud andeks anda muud, kui Jumal üksi?“ Aga kui Jeesus nende mõttid nägi, ütles Tema: „Miks teie seda mõtlete omas südames? Kumb on kergem öelda: Tõuse üles ja võta oma woodi ja kõnni? Või: Patud on sulle andeks antud?“ Aga et teie peate teada saama, et inimese Pojal meelewalg on, patud maa peal andeksanda, ütles Jeesus alwatud mehe wastu: „Tõuse üles, võtta oma woodi ja mine oma kotta!“ Ja seda- maid tõusis ta üles, wõttis oma woodi ja läks ter- welt oma koju ja auustas Jumalat.

Aga kõik panid seda imets, kiitsid Jumalat ja ütlesid: „Niisugust ep ole meie iial näinud.“ —

Tehke palwed üks teise eest, et teie terweks saate; ühe õige inimese wägew palwe maksab palju. Jak. r. 5, 16.

Wiisil: Sa meie lotus Jeesuse!

Oh hinged, kuulge, rutake,

Et huffatusest peasete!

Kes iial tunneb patu süüd;

See ärgu wiitku aega nõiud;

Sest teda ootab suure armuga

Ja wõttab wastu — Önnistegija.

40. Mäe-jutlus.

Jeesus käis kõik Juuda maa läbi ja õpetas nende koguduse kodades, ja parandas kõik tõbised rahwa seas; seepärast käis palju rahwast tema järel, sest wägi läks temast wälja ja tegi kõik termeks, keda waewati haigusest ehk roojasist waimudest. Aga kui Jeesus seda rahwast nägi, läks Tema üles ühe mäe peale, ja Tema istus maha, õpetas neid ja ütles:

„Õndsad need, kes waimus waesed, sest nende päralt on taewariik. Õndsad need, kes kurwad on (oma pattude pärast), sest nemad peawad saama

rõõmustud. Undsad on armulised, sest nemad peavad armu saama. Undsad need, kes puhtad südamest, sest nemad peavad Jumalat nägema. Undsad on rahu nõudjad, sest neid peab Jumala lapsiks hüütama." Ja ta ütles Jeesus: „Armas-tage oma vihamehi; õnnistage neid, kes teid ära-wannuwad, tehke head neile, kes teid wihtawad, ja paluge nende eest, kes teile liiga teewad ja teid tagakiusawad." Tema rääkis kaa waesteandidest ja palwest, ja ütles: „Kui sa Jumalat palud, siis mine oma kambri ja pane uks kinni ja palu oma Isa, kes salajas on nõnda: „Isa meie, kes Sa oled taewas. Pühitsetud saagu Sinu nimi. Tulgu meile Sinu riik. Sinu tahtmine sündigu, kui taewas nõnda ka maa peal. Meie igapäe-wane leib anna meile täna päew. Ja anna meile andeks meie wõlad, nii kui meie andeks anname oma wõlglastele. Ning ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära kurjast. Sest Sinu päralt on riik ja wägi ja auu igaweste. Amen."

Undsad need, kes puhtad südamest, sest nemad peavad Jumalat nägema. Matt. ew. 5. 8.

Wiisit: Oh wõtkem Jumalat.

Mind wainus waejeks tee

Ja kurwaks patu pärast.

Siguse järele

Ma olgu janus, nälgas.
 Mo südant puhasta,
 Ja tee mind tajakseks,
 Ja armuliseks ka
 Ja rahu nõudijaks.

41. Torm mere peal.

Jeesus läks kord oma jüngritega laewa ja ütles nende wastu: „Mingem teise poole järwe.“ Ja nemad läksiwad ära. Ja kui nemad läksid laewaga, uinus Jeesus magama. Ja waata, suur

fange tuulispast tõusis ja ajas laenid laewa peale, nõnda, et see jo täis sai, ja neil oli häda käes.

Ja jüngrid tulid Jeesuse juure, aratafid teda üles, ja ütlesid: „Issand, aita meid, sest meie läheme hukka!“ Ja Tema tõusis üles ja ähwardas tuult ja merd, ja ütles: „Ole waid ja waga!“ Ja tuul heitis ja meri sai koguni waiksiks. Siis ütles Tema nende wastu: „Mitspäraast olete teie nii arad? Kas ep ole teil usku?“

Ja inimesed, kes laewa peal olid, imetelesid ja ütlesid: „Mis sugune on see, et ka tuul ja meri tema sõna wõtwad kuulda?!“ —

Rõik, kes maailma peal elawad, kartku Jehoowat, sest kui tema ütleb, siis see sünnib, kui tema käsib, siis see tekitab walmis. Taaw. laul. 33, 8. 9.

Wiißt: Jeesus surma ärawõitja.

Jüngrid Jeesust aratawad;

„Issand, hukka läheme!“

Aga seda wastust saawad:

„Mis te' tühja kardate?“

Kus on usk, et näete waewa

Kui ma hoian teie laewa — ?

Tuul ja meri olge wait!“

Rõik jääb waiksiks sedamaid.

42. Jairuse tütar.

Kui Jeesus jälle kord laemaga teinepoole järme sai, waata, siis tuli üks koguduse koja ülem, Jairus nimi, tema juure, heitis tema jalgade ette maha ja palus wäga ja ütles: „Minu ainus tütar on suremas haige, tule ja pane oma käsi tema peale, et ta terweks saab ja elusse jääb.“ Jeesus tõusis üles ja läks temaga ära. Aga kui nemad alles tee peal olid, tulid mõned selle koguduse koja ülema perest ja ütlesid temale: „Su tütar on surnud, mis sa enam Spetajale waewa teed?“

Kui Jeesus seda kuulis, ütles Tema Jairuse vastu: „Ära karda, usu aga, siis peab tema abi saama.“ Ja kui Ta senna kotta sai, ei lasknud tema kedagi sisse minna, muud kui Peetrust, Jaakobust ja Joannest, ja lapse isa ja ema. Aga kõik nutšid väga ja kaebasid. Jeesus aga ütles: „Ärge nutke mitte; ta ep ole mitte surnud, waid tema magab.“ Ja nemad naersid teda, sest nemad teadsid, et laps oli surnud. Aga Jeesus ajas kõik wälja ja hakkas lapse kätte kinni ja ütles: „Neitsike, tõuse üles!“ Ja sedamaid tuli tema hing jälle, ja neitsike tõusis üles ja kõndis. Tema oli kaksteistkümmend aastat wana. Ja tema wanedamad ehmatasid üpris väga ära. Ja Jeesus käskis temale süüa anda.

Sndjad on need, kes ei näe, aga süiski usuvad.

Joann. ew. 29, 29.

Wijil: Kõik kallid hinge õnnistus.

Uff teeb kaa nõdra tugewaks

Ja saadab nõuu ja abi.

Uff teeb kaa arga wägewaks,

Teeb imet tema läbi.

Uff kijub wälja tule seest,

Uff tõstab üles surma weest,

Uff peastab kohtu päewast.

43. Naini linna noormees.

Ja see sündis pärast seda, et Jeesus ühte linna läks, mis hüütakse Nainiks, ja temaga käis palju rahwast. Aga kui ta ligi linna wärawat sai, waata, siis kanti surnud wälja, kes oli oma ema ainus poeg, aga see eli lesk; ja palju linna rahwast oli temaga. Ja kui Jeesus teda nägi, siis oli temal väga hale meel selle naese pärast ja ütles tema wastu: „Ara nutta mitte!“ Ja kui ta ligi sai, hakkas Jeesus puusärgist kinni ja kandjad seifid, ja tema ütles: „Noormees, Ma ütlen sulle, tõuse üles!“ Ja surnud tõusis istuma ja hakkas rääkima; ja Jeesus andis teda tema emale. —

Aga rahwas auustas Jumalat ja ütles: „Suur prohwet on meie seas tõusnud, ja Jumal on tulnud oma rahwast katsuma.“ —

„Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes Minu sisse usub, see peab elama, ehk tema küll sureb.“ — Joan. ew. 11, 25.

Wiisil: Nüüd surnu keha mattame.

Kes Jeesanda sees surewad

Reed temale ka elawad.

See sõna südant kinnitab,

Rõõd surma kartust kautab.

44. Kida-keellega kurtmees ja pime tehakse terweks.

Kui Jeesus Tiiruse ja Siidoni rajadest oli wälja läinud, toodi tema juure üks kurt, kelle kida keel oli, ja paluti, et ta selle waese mehe peale halastaks ja aitaks, et ta jälle wõiks kuulda ja rääkida, nii kui muudki inimesed. Ja Issand Jeesus aitab nii hea meelega kus iial keegi inimese laps teda api hüüab; Ta wõttis teda rahwa scast ära kõrwale ja pistis omad sõrmed tema kõrwu ja sülitas ja puutus tema keelesse, waatas üles oma ja meie Kõigewägewama taewase Isa poole,

õhkas ja ütles siis wigase wastu: „Gewata“ (see on: saa lahti). Ja sedamaid said tema kõrwad lahti ja tema keelekõidid peasis lahti ja ta rääkis selgeste; tänas ja kiitis oma armast Snnistegijat, kes nii suuri asju temale teinud.

Alga rahwas, kes seda pealt nägid, ehmatasid väga ära ja ütlesid: „Tema on kõik hästi teinud; kurdidki teeb Tema kuulma ja keeletumad rääkima.“

Mitte kaua pärast seda toodi Jeesuse juure üks pime, ja naad palusid Jeesust, et Ta pidi temasse puutuma; sest nad uskusid julgeste, et Jeesus ka seda waest pimedat mitte ei pidanud aitamata jätma. Alga kui Jeesus tema kätte sai hakanud, pani Ta sülge tema filmade peale ja pani kätt tema peale ja küsis siis temalt, kas ta juba pidi midagi nägema. Ja kui ta üles waatas, ütles tema: „Mina näen inimesi kõndiwad, otsegu puud.“ Siis pani Jeesus uueste käsi tema filmade peale ja kästis jälle üleswaadata, ja waata! nüüd nägi see mees kõik asjad selgeste ära. Ja Jeesus kästis teda oma koju minna ja ütles: „Ära mine alewisse ja ära ütle seda kellegile!“ —

Teise pimedat, kes oli pime sündinud, saatis Jeesus Siiloa tiigi juure, filmi pesema, ja see sai ka nägijaks. —

„Hüia mind appi ahastuse päewal, siis tahan Ma
sind sest wälja kiskuda ja sa pead Mind auustama.“
Taaw. laul. 50. 515.

Wiisil: Helde Jeesuse Sinu sugustli.

Jeesus abimees
Kõige häda sees!
Kui mind patt ehk haigus waewab,
Ehk kui mure südant kaewab,
Ja ma hüüan Sind —
Oh, siis kuule mind!

45. Jeesust muudetakse.

Mitte kaua pärast seda võttis Jeesus enese juure Peetruse, Joannese ja Jakoobuse ühe mäe peale, Taabor nimi. Seal muudeti Teda nende nähes ja Tema pale paistis otsegu päike ja Tema riided hiilgasid otsegu valgus. Jumala Poja seestpidine auu ja ilu paistis siin kord selgeste wälja ja pani ka tema ihu palge ja riidid hiilgama. Ja waata, wanaseaduse prohwetid Mooses ja Elias, tulid taewast Jeesuse juure, kes nüüd pea pidi kõige maailma patu ärakandma ja igawest ärälunastamist saatma oma rahwale. Sepärast rää-

kisid nemad ka Jeesusega tema kannatamisest. Siis ütles Petrus: „Issand, see on hea, et meie siin oleme; tehkem seia kolm maja! ühe sulle, ühe Moosesele ja ühe Eliale!“ Aga kui ta alles rääkis, tuli pilve ja varjas nende üle, ja püha Jumala heal ütles pilve seest: „Sefinane on mo armas Poeg, teda kuulge!“ Ja kui jüngrid seda kuulsid, heitsid nad filmili maha ja kartsid väga. Aga Jeesus puutus neisse ja ütles: „Tõuske üles, ja ärge kartke mitte! Ja kui nemad omad filmad ülestõstsid, ei näinud nemad muud kedagi, kui Jeesust üksipäinis. Mooses ja Elias olid taeva tagasi läinud.

Aga kui naad mäelt alla läksid, ütles Jeesus jüngritele: „Teie ei pea kellelegi midagi rääkima, mis teie olete näinud, kuni Inimese Poeg surnuist saab ülestõusnud.

„Mis Jumal tarkade ja mõistlikude eest on ära peitnud, seda on tema väetimatele teada annud.“ Matt. ev. 11, 25.

Viisil: Mo armas Jeesus minu rõõm.

Sa oled valgus minule,
 Sa näitad mulle selgest
 So imeliku paistuse,
 Sa jahutad mind heldest.
 Oh oma armu valgega
 Mind võta täiest valgust
 Ja peasta pimedusest.

46. Arakadunud lambast ja ärakadunud trahma rahast.

Et Issanda Jeesuse juure nii palju rahvast, wigasid ja terwid korjas, selle ülle pahandasid tema wastased Wariserid ja nurisesid oma meele uhkuses: „Seesinane wõtab patused wastu ja sööb nendega.“ Aga Jeesus mõistis nende tagedad armutumad mõtted ja ütles uile:

„Missugune inimene teie seast on, kellel sada lammast oleks, ja kui üks neist tema käest ärakaufs, eks ta jätta üheksakümmend peale üheksa kõrbe ja eks ta lähe selle järele, mis on ärakadunud, kuni ta seda leiab? Ja kui ta seda leidnud, siis paneb ta

se da oma õlade peale röömuga; ja kui ta koju saab, siis kutsub ta kõiku sõbrad ja naabrid ja ütleb neile: „Olge minuga röömsad, sest ma olen leidnud oma lamba, mis oli ära kadunud.“ Sellepärast ärge pange pahaks, kui ma waestele ja wigastele head teen, ja pattused äratan uskuma, et nad õndsaks saaksid. Sest ma ütlen teile, et suur rööm on taewas igaihe patuse pärast, kes meelt parandab, enam kui üheksakümne peale üheksa õige pärast kellel (nende arwates) meeleparandamist tarwis ei ole.

Eh! mis sugune naene on, kell kümme trahma raha oleks; kui ta käest üks trahma raha ära kaufis, eks ta ei süüta küünalt ja eks ta ei pühi koda ja eks ta otsi hoolega, jenni kui ta seda leiab. Ja kui ta seda leidnud, siis kutsub ta kõiku sõbrad ja naabrid ja ütleb: „Olge minuga röömsad, sest ma olen see trahma raha leidnud, mis oli ära kadunud.“ Nõnda, ütlen ma teile, on rööm Jumala inglite ees ühe patuse pärast, kes meelt parandab!“ —

„Tulge Minu juure kõik, kes koormatud ja waewatud olete, Mina tahan teile hingamist saata,“ ütleb Jeesus. Matt. ew. 11, 28.

Wiißt: Tulge ristiniimesed.

Röömusta mo süda wäga!

Sinu Jeesus otsib sind.

Tema otsib sind ka taga,

So eest maksti were hind.

Jookse tema vastu nüüd
 Tunnista kõik oma süüd,
 Seida tema jalge ette,
 Anna ennast tema kätte.

47. Ärakadunud pojast.

Ja Jeesus rääkis kord weel seda tähendamise sõna: „Ühel inimesel oli kaks poega. Noorem ütles isa vastu: „Anna mulle see wara, mis minu osaks tuleb.“ Ja tema jagas temale ta osa. Ja noorem poeg kogus kõik kokku ja läks ära kaugemale maale. Seal pillas ta enese wara ära. Aga senna maale tuli fange nälg, ja tühi hakkas tema kätte tulema. Ja ta läks ühe kodaniku juure, see läkitas teda oma wäljale figu hoidma. Ja tema püüdis oma kõhtu täita tühjust lestist, mis sead sõid, ja ükski ei annud temale.

Siis sai ta paremaid mõttid ja ütles: „Mittu palgalist on mo isal, kellel leiba küll — ja mina lähen hukka nälja pärast! Ma tahan tagasi minna ja isale öelda: „Isa, ma olen pattu teinud taewa vastu ja sinu ees, ja ei ole wäärt, et mind so pojaks hüütakse; pea mind aga, kui ühte oma palgalistest!“ Ja tema wöttis kätte ja läks oma isa juure.

Aga kui ta weel kaugel oli, nägi teda isa ja temal sai hale meel. Ta jooksis ja hakkas poja ümber kaela ja andis temale suud. Ja poeg ütles: „Isa, ma olen pattu teinud taewa vastu ja sinu

ees, ja ei ole wäärt, et mind so pojaks hüütakse.“ Aga isa ütles oma sulaste wastu: „Tooge kõige kallim kuub ja pange tema selga ja andke sõrmus tema sõrme ja kingad tema jalga. Ja tooge nuumwasikat ja tapke seda, ja söögem ja olgem rõõmsad! Sest seesinane mo poeg oli surnud ja on jälle elawaks saanud; ta oli ärakadunud, ja on leitud.“ Ja nemad hakkasid rõõmsad olema.

Aga wanem poeg oli wäljal. Kui see koja ligi sai ja kuulis seda rõõmu laulmist, kuulas ta ühe sulase käest, mis see peaks olema? See ütles: „So wend on tulnud ja isa on nuumwasika tapnud, et teda terwelt jälle saanud.“ Ja tema sai wihaseks ja ei tahtnud sisse minna. Siis läks isa wälja ja palus teda. Aga ta wastas: „Waata, nii mitu aastat teenin mina sind, ja sina ei ole mulle ühte sikkugi annud; aga kui see poeg tulnud, kes sinu wara kurjaste nahka pannud, oled sina nuumwasika tema pärast tapnud.“

Ja isa ütles tema wastu: „Poeg, sina oled ikka mo juures, ja kõik, mis minu on, on sinu päralt. Nüüd peaks sinu meel rõõmus olema, et seesinane sinu wend, kes oli surnud, jälle elawaks saanud, ja kes oli ärakadunud, on leitud.“

Nõnda kui isa halastab laste peale, nõnda halastab Jumal nende peale, kes teda kardavad. Toom. I. 103, 13.

Wüsil: Sion kaebab suures hädas.

Oh, kes iial armu nälgas,
Sellel arm on walmistud:
„Miks sa tahad feista wäljas,
Sa, mo Jsa õnnistud?
Tule sisse pärima
Õnnistust, mis kuulmata,
Mis ma saatnud patustele. —
Tule nüüd ja rõõmustele!“

48. Rikas mees ja waene Laatsarus.

Siis rääkis Jeesus Wariseride wastu: „Üks rikas inime oli, see ehitas ennast purpuri ja kalli linase riidega ja elas igapäew rõõmsaste, ja suu-

reste. Aga üks waene oli, Laatsarus nimi, see oli maas tema wärawa ees täis paisid ja püüdis oma kõhtu täita neist leiva raasukesist, mis rikka laua pealt mahalangesid; aga koeradki tulid ja lakufusid tema paisid. Ja see sündis, et waene furi ja teda kanti inglitest Abraami sülle; sest ta oli üks waga mees, ja kartis Jumalat. Aga rikas mees oli Jumala kartmata; selle pärast ei kannud inglid tema hinge mitte Abraami sülle, waid ta sai põrgu ja kui ta seal suures walus oli, tõstis ta omad filmad üles ja nägi Abraamit kaugelt ja Laatsarust tema süles, ja hüüdis: „Iisa Abraam, heida armu minu peale ja läkita Laatsarus, et ta oma sõrme otsa wette kastaks ja minu keelt jahutaks, sest mind waewatakse waga sesinatses tuleleegis.“ Aga Abraam ütles: „Poeg, mõtle et sa oma hea põlwe omas elus oled kätte saanud, ja nõndasamuti Laatsarus kurja; aga nüüd rõõmustakse teda siin ja sind waewatakse. Sa pealegi on meie ja teie wahel suur wahetunne, et need, kes seal on, ei saa sealt tenna meie juure tulla.“ Aga tema ütles: „Ma palun siis sind isa, et sa teda läkitad minu isa kotta; sest mull on seal weel wiis wenda, et ta neile kinnitaks, et nemadki ei saaks selle walu paika.“ Aga Abraam ütles temale: „Neil on Mooses ja prohwetid; kuulgu nemad neid.“ Aga tema ütles: „Si mitte, isa Abraam, waid, kui keegi furnutest nende juure lähaks, küll naad siis parandaksid meelt.“ Siis

wastas Abraam: „Kui nemad Moosest ja proh-
metid ei kuule, ega nemad ialgi wõtaks nõuu, tui
keegi furnuißt ülestõuseks.

„Mis inimene külwab, jeda tema ka leikab. Kes
liha peale külwab, see leikab lihast hukatust, aga kes waimu
peale külwab, leikab waimust igawest elu.“ Kalat. r. 6, 7.

Wiisil: Oh! kuhu lähen ma.

Oh kallis Jeesuke,
Mo südant rikkaks tee,
Siis on mull kõik ükspuhas,
Kas kulla sees, kas tuhas
Ma elu aega wiidan, —
Kui igawest sind kiidan!

49. Wariseer ja tõlner.

Kord ütles Jeesus mõnede wastu, kes iseene-
ste peale lootfid, et nemad pidid õiged olema, ja muid
põlgasid, see tähendamise sõna: „Kaks inimest
läksid üles püha kotta palwet pidama, esimene oli
Wariseer ja teine tõlner.“ Wariseer seisis ja lu-
ges iseeneses seda palwet: „Oh Jumal! mina
tänan Sind, et mina ep ole nõnda, kui muud
inimesed, riisujad, ülekohtused, abielurikujad, ega
nõnda, kui see tõlner. Mina paastun kaks korda
nädalas ja annan kümnest kõigest, mis mul on.“ —

Uga tõlner seisis eemal ja ei tahtnud oma filmigi taewa poole ülestõsta, waid lõi oma wastu rindu ja ütles: „Oh Sumal, ole mulle patusele armuline!“ Ja Jeesus ütles: „Seesinane läks alla oma kotta, paremine õigeks mõistetud, kui teine. Sest igaüks, kes ennast ise ülendab, teda alandakse; aga kes ennast ise alandab, teda ülendakse.“

„Sumal paneb suureliste wastu, aga alandlikuile annab ta armu.“ 1 Peetr. 5, 5.

Wiisil: Walmista mo waim end küll.

Hing, miks aega wiidad sa,

Tõtta Peastja juure!

Ühe ainja sõnaga

Wõib ta kõik so mure

Lõpeta. — Tule sa!

Piinab patu walu;

Tule, julgest palu!

50. Jeesus õnnistab lapsukest.

Kord tulid jüngrid Jeesuse juure ja küsisid tema käest: „Kes on kõige suurem taewa-riigis?“ Jeesus kutsus ühe lapsukese oma juure, pani teda nende keskele seisma ja ütles: „Tõeste mina ütlen teile, kui teie ei pööra ümber ja ei saa, kui lapsukesed, siis teie ei saa mitte taewa-riiki. Kes ise ennast alandab, nõnda kui seesinane lapsukene, see on kõige suurem taewariigis; ja kes niisuguse lapsukese vastu võtab minu nimel, see võtab mind vastu.“

Teine kord töid mõned wanemad oma lapsukesi Jeesuse juure, et tema neisse pidi puutuma. Aga

jügrid sõitlesid neid, kes neid tema juure tõid. Kui Jeesus seda nägi, sai tema meel väga haigeks ja ta ütles neile: „Laske lapsukesed minu juure tulla, ja ärge keelge neid mitte, sest niisuguste pärast on Jumala riik. Tõeste, mina ütlen teile, kes ial Jumala riiki vastu ei võta, kui lapsuke, see ei saa mitte senna sisse.“ Ja Jeesus võttis neid lapsukesti oma sülle, ja pani käed nende peale ja õnnistas neid.

„Laske lapsukesed minu juure tulla, ja ärge keelake neid mitte, sest niisuguste pärast on Jumala riik.“ Luf. ev. 18, 16.

Wiisit: Helde Jeesuke!

„Õnnistegija,
Õnnista mind ka!
Juba ristmises mind pandi
Sinu sülesse -- ning anti
Sinu armu juust
Kallist tõutust.

51. Jeesus äratab Laatsarusi sur- nuist üles

Betaania alewis, mis Jeruusalemma linna ligi, elas üks waga pere, Marta, ta õde Maarja ja nende wend Laatsarus. Ja Jeesus armastas neid

fellepäraft et nemad magad olid, ja käis tihti neid vaatamas. Rord sai Laatsarus raskeste haigeks. Siis läkitasid Marta ja Maarja Jeesuse juure ja palusid teda, et ta pidi tulema ja Laatsarust terweks tegema. Aga Jeesus wiibis weel kaks päewa; ja kui ta pärast seda nende juure tuli, oli Laatsarus juba surnud. Kui nüüd Marta oli kuulnud, et Jeesus tulemas, läks ta tema vastu; aga Maarja jäi koju.

Ja Marta ütles: „Issand! oleksid Sina siin olnud, siis mo wend ei oleks mitte ärasurnud; aga nüüdki tean mina, et Jumal Sulle annab, mis ja iial tema käest palud.“ Jeesus wastas temale: „So wend peab ülestõusma! Mina olen ülestõusmine ja elu, kes minu sisse usub, see peab elama, ehk tema küll sureb. Kas usud seda?“ Marta wastas: „Jah Issand! ma olen uskunud, et Sina oled Kristus Jumala Poeg.“

Ja kui Maarja sai kuulda, et Jeesus oli tulnud, tõusis ta sedamaid üles ja tuli tema juure, heitis tema jalgade ette maha ja ütles: „Issand! oleksid Sina siin olnud, minu wend ei oleks mitte ärasurnud.“ Aga kui Jeesus nägi teda nutwad ja Suudarahwast, kes olid tulnud Marta ja Maarja juure, neid trööstima, ta nutwad, siis sai tema meel haledaks ja nuttis ka. Ja Jeesus tuli hana juure ja ütles: „Tõstke kiwi ära!“ Marta wastas: „Issand! tema haieb juba.“ Jeesus ütles temale: „Eks ma ole sulle juba öölnud:

Rui ja usuksid, saaksid sina Jumala auu näha." Siis võtsid nemad kivi ära; aga Jeesus tõstis omad filmad üles ja ütles: „Mina tänan sind Issa! et sa mind oled kuulnud; sest ma tean, et Sa mind ikka kuuled.“ Siis kisendas Jeesus suure healega: „Laatsarus, tule välja.“ Ja surnud tuli hauast välja, jalust ja käsist surnu riietega mähitud ja filmad higi rätikuga ümber mäsfitud. Ja Jeesus ütles neile: „Peastke teda lahti ja laske teda minna“ —

„Tund tuleb, millal kõik kes haudade sees on, peavad Inimese Poja healt kuulma ja väljatulema, kes on head teinud, elu ülestõusmiseks; aga kes on paha teinud, hukamõistmise ülestõusmiseks.“ Joan. 5, 28. 29.

Wüffit: No eest tundis Jeesus hinge häda.

Üks kord tuled — kuulukse so heale! —

Waatma kõik Betaaniad,

Süüad iga sõbra hana peale:

„Tõuske üles magajad!“

Siis on surm, kui unenägu, läinud,

Oled meile uue ihu teinud

Dma näu järele.

Rüül siis rõõmsast õiskame!

52. Jeesus lähleb Jeruusalemma.

Jeesus läks oma jüngritega üles Jeruusalemma. Ja kui nemad senna ligi said ja Betwaage poole õlimäe juure tulid siis läkitas Jeesus kaks jüngrit ja ütles neile: „Minge senna alewisse, siis leiate teie sedamaid kinniseatud emaeesli ja sälu tema juures, kelle seljas ükski inimene ep ole istunud; peastke neid lahti ja tooge minu juure. Ja kui keegi teilt küsib, miks pärast teie neid lahti peastate, siis öölge temale: „Issandal on neid tarwis,“ siis läkitab ta neid sedamaid seia.“ Siis läksid jüngrid ära ja tegid nõnda, kui Jeesus neid oli käskinud; ja nemad tõid emaeesli ja sälu ja

panid omad riided selle peale ja panid Jeesust tema selga istuma. Aga suurem rahwa hulk lautasid omad riided tee peale ja teised raiusid ofse palmipuißt ja heitsid neid tee peale. Ja rahwas, mis eel ja taga käis, hüüdsid suure healega ja ütlesid: „Hoosianna Daaweti Pojale! Riidetud olgu kuningas, kes tuleb Issanda nimel! Hoosianna kõrges!“ Kui nüüd Jeesus Jeruusalemma linna sisse tuli, siis läks tema Jumala püha kotta ja tema jure tulid pimedad ja jalutumad ja tema tegi neid terveks.

„Dolge Siioni tüttele: Waata, sinu kuningas tuleb sulle tasane ja istub emaeesli jalu seljas.“ Safar. 9, 9.

Wiisil: Sa meie lootus Jeesufe.

Jeruusalemm, sa püha linn!

Kui ma so ligi jõuaksin

Ja näaksin sinu Issandat,

Mo kallist Õnnistegijat,

Siis hüaksin Daaweti Pojale

Üht Hoosianna teise järele.

Mo riided oleks tema teel,

Ja palmi puude ofse weel,

Rõik roosid, lilled, õie lust,

Mo süda kaa täis armastust —

Kui näaksin püha linna tulewat

Mo Jeesust Kristust, minu kuningat.

53. Püha õhtu-söömaaeg.

Esimesel hapnemata leibade päeval, kui Juuda rahvas paasatalle tapsid, tulid jüngrid Jeesuse juure ja küsivad temalt: „Kus sa tahad, et peame sulle paasatalle valmistama?“ Jeesus ütles: „Minge linna ja kui teie senna sisse saate, siis tuleb üks inimene teie vastu, kes weekruusi kannab; käige tema järele, ja kuhu tema sisse läheb, seal öölge koja isandale: Spetaja lasseb sulle öölda; mo aeg on ligi tulnud, ma tahan sinu juures paasatalle oma jüngritega süüa!“ Ja jüngrid tegid nõnda, kui Jeesus neid oli käskinud ja valmistasid paasatalle. Kui nüüd õhtu sai, tuli Jeesus ja istus

nende kaheteistkümnega lauda. Ja kui nemad sõi-
wad, ütles tema: „Tõeste, mina ütlen teile, üks
teie seast annab mind ära.“ Ja nemad said väga
kurwaks ja hakkasid igauks järastiku küsima: „Is-
sand minaks see olen?“ Jeesus wastas: „Seesama
on, kellele mina palukesse sissekastan ja annan.“
Ja tema kastis palukesse sisse ja andis seda Juuda
Iskarjotile. Ja kui naad olid paasatalle sõõnud,
siis wõttis Jeesus leiba, tänas ja uurdis ja andis
oma jüngritele ja ütles: „Wõtke, sööge, see
on minu ihu, mis teie eest antakse.“ Selsamal
kombel wõttis tema kaa karika, tänas ja andis
neile ja ütles: „Wõtke jooge kõik sealt seest; see on
uus seadus minu were sees, mis teie ja mitme
eest ärawalatakse pattude andeksandmiseks; seda
tehke minu mälestuseks!“

„Kes minu liha sööb, ja minu werd joob, sell on iga-
wene elu.“ Joän. ew. 6, 54.

Wiihil: Minu süda rõõmustele.

Oh! mis himu tuleb peale,

Kui so heldus tuleb meele,

Jeesus kallid halastaja,

Juimeste Lepitaja!

Dma ihuga meid söödad,

Dma werega meid joodad;

Jumal tuleb minu sisse;

Elab minu waimus ise.

54. Ketsemane rohu aed.

Pärast õhtusöömaega läks Jeesus oma jüngritega wälja õlimäele. Ja nemad tulid ühte mõisa, mis hüütakse Ketsemaneks, kus aed oli, sinna sisse läks Jeesus ja tema jüngrid. Ja Jeesus ütles oma jüngritele: „Istuge seia maha, kuni ma saan senna läinud ja palunud.“ Ja ta wõttis enesega Peetruse, Jakobuse ja Joannese ja hakkas wäga wärisema ja hirmust ahastust tundma. Ja tema ütles neile: „Minu hing on wäga kurb surmani; jääge seia ja walwake minuga.“ Ja tema läks pisut eemale, heitis põlwili maha ja palus: „Iga, kui see wõib olla, siis mingu seesinane

farikas minust mööda; aga ommeti ärgu jündku mitte nõnda kui mina tahan, waid, kui sina tahad!" Ja tema tuli jüngrite juure ja leidis neid magamast, ja ütles Peetrusele: Eks teie ei suuda ühte tundigi minuga walwata?" Ja Jeesus läks teist korda ära ja tegi sedasama palwet. Ja tema tuli tagasi ja leidis neid jälle magamast. Ja Jeesus jättis neid ja läks ära ja ütles kolmat korda needsamad sõnad. Ja kui Jeesus surmaga oli wõitlemas, palus ta Sumalat kängemine; aga tema higi oli kui werepiisarad, need langesid maa peale. Aga üks ingel näitas ennast temale taewast ja kinnitas teda. Ja tema tuli kolmat puhku oma jüngrite juure ja ütles neile: „Mis teie magate? Waata see tund on jõudnud, et inimese Poeg antakse ära pattuste kätte. Tõuske üles, läkki ära! see on ligi tulnud, kes mind äraannab.“ Ja Juudas tuli sõameestega ja wõtsid Jeesust finni.

„Minu Jsa! kui see wõib olla, siis mingi seesinane farikas minust mööda; ommeti mitte nõnda, kui mina tahan, waid kui Sina tahad.“ Matt. 26, 39.

Jeesus, Sina oled nutnud
 Olimäel werd higistand;
 Waewasse Sa oled tõtnud
 Ja mind kindlast armastand.

55. Jeesus Pilatuse ees.

Wara homiku pidasid ülemad preestrid rahwa wanematega ja kirjatundjatega nõuu, sidusid Jeesust finni ja andsid teda maawalitseja Pontsiuse Pilatuse kätte, ja ütlesid: „Teda oleme leidnud, et ta rahwast ärapöörab; ta keelab keisrile kohtu raha andmast ja ütleb ennast Kristuse, ühe kuninga olewad.“ Pilatus küsis temalt: „Oled Sa Juuda rahwa kuningas?“ Jeesus kostis: „Jah olen! aga minu kuningriik pole siit ilmast.“ Aga ülemad preestrid ja rahwa wanemad kaebasid palju tema peale ja Pilatus küsis temalt: „Eks ja midagi ei wasta?“ Aga Jeesus ei wastanud enam ühtegi,

nõnda, et Pilatus seda väga imeks pani. Siis ütles Pilatus ülemate preestrite ja rahwa vastu: „Mina ep ole sest inimesest ühtegi süüd leidnud, seepärast tahan ma teda karistada ja lahti lasta;“ sest temal oli see viis pühiks rahwale ühe wangi lahti lasta. Siis ksisendas kõik rahwa hulk: „Ei mitte teda, waid anna meile Barrabast lahti!“ Aga Barrabas oli rööwel ja oli mässamises ühe inimese tapnud. Pilatus hüüdis weel nende vastu ja tahtis Jeesust lahti lasta. Aga nemad ksisendasid: „Saagu ta risti poodud; löö teda risti!“ Pilatus ütles kolmat puhku: „Mis on seefinane siis kurja teinud? Ma pole temast ühtegi surma süüd leidnud.“ Aga nemad karjusid weel enam: „Löö teda risti!“ Siis tegi Pilatus rahwa meele pärast, laskis Barrabast lahti ja andis Jeesust nende kätte, et teda pidi piitsadega peksetama ja risti löödama!! —

Aga äraandja Juudas läks ja poos ennast ära ja läks hukka.

„Karistus oli tema peal, et meil pidi rahu olema ja tema muhkude läbi on meile terwis tulnud. Jees. 53, 5.

Wiisil: Helde Jeesuse.

Ennäa inimest

Meie wahemest!

Ruis Ta ennast meile annud

Ja kõik meie walu kannud,

Pekstud, haawatud,

Sirmjast waawatud.

56. Jeesus risti külles.

Ja nemad wiisid Jeesust sinna paika, mis hüütakse Gebrea keele Kolgataks, see on äraseletud „pealae ase.“ Seal poosid nemad teda risti, ja temaga kaks kurjategijat, ühe parema, teise pahema poole, aga Jeesust keskele. Jeesus ütles: „Iha, anna neile andeks, sest nemad ei tea mitte, mis nemad teevad!“ Ja nemad jagasid tema riided ja heitsid liisku nende pärast. Aga rahvas seisis seal vaatamas; ja nemad ja rahwa wanemad naersid teda ja ütlesid: „Meid on ta aidanud ja iseennast ei wõi ta mitte aidata. Kui tema on Kristus, Israeli kuningas, siis astugu ta

risti pealt maha, siis tahame teda uskuda." Ja fuuendamal tunnil (kellu 12 lõuna ajal) sai pimedus kõik üle maa üheksama tunnini (kellu kolmeni) ja päike läks pimedaks. Ja üheksamal tunnil kisendas Jeesus suure healega, ja ütles: „Minu Jumal, minu Jumal, miks Sa mind oled mahajätnud!“ Pärast ütles Jeesus: „Mul on janu!“ Ja nemad võtsid kāsna, täitsid seda äädikaga, pistis pilliroo otsa ja panid seda tema suu ette ja jootsid teda. Kui nüüd Jeesus seda äädikat sai võtnud, ütles tema: „See on lõpetud!“ Aga viimaks kisendas ta jälle suure healega ja ütles: „Isa, Sinu kätte annan ma oma waimu!“ Ja kui ta seda sei ütelnud, nõrgutas ta vead ja heitis hinge. Ja waata, see ettepoodud tef, mis templis kõige pühawama paiga ees oli, kärises lõhki kahest ülemast otsast alamast saadik. Ja maa wärises, kaljud lõhkesid ja hauad läksid lahti.

„Minu Jumal, minu Jumal, miks Sa mind oled mahajätnud?“ Mark. 15, 34.

Wiisil: Mo eest tundis Jeesus hinge häda.

Ruhu nüüd mo wõla raamat jaanud

Kõige raske patuga?

Sinu weri seda kustutanud,

Misti külles rippub ta.

Minu loormat kandwad Sinu õlad,

Waluga Sa maksad minu wõlad;
 Jah! So kibe surm on tõest'
 Minu pärast, minu eest.

57. Jeesus näitab ennast Maariale.

Kui Jeesus oli risti peal surinud, ja sõamehed said odaga tema külje sisse pistnud, tulid mõned wogad mehed, kes olid salaja Jeesuse jüngrid olnud, ja matsid teda hauda. Aga waenlased said wahid haua juure ja nende nähes tõusis Jeesus kolmandamal päeval jälle hauast ülesse. —

Ja kui Jeesus oli ülestõusnud näitas ta ennast mitmele elawalt. Esimene, kes teda näha sai

oli Maarja Magdaleena, kellest Jeesus seitse kurja waimu oli wälja ajanud ja kes seepärast Jeesust wäga armastas. Maarja oli seltsamal päewal, kui Jeesus üles tõusis, teistkorda haua juure wälja läinud, seisis seal ja nuttis; sest ta ei teadnud weel mitte, et Jeesus elas. Kui ta nüüd nuttis, waatas tema kummarkülle haua sisse ja näeb kaks jnglit walge riietega istuwad, üks pea ja teine jalge otsas, kus Jeesuse ihu oli maganud. Ja nemad ütlewad temale: „Maene, mis sa nutad?“ Maarja ütleb: „Nemad on mo Issanda ära wiinud, ja mina ei tea kuhu nemad teda on pannud. Ja kui ta seda sai öölnud, pööras ta ennast ümber ja nägi Jeesust seiswad, aga ei teadnud, et tema see oli. Jeesus ütles temale: „Maene, mis sa nutad? Keda sa otsid?“ Maarja mõtles, et see pidi kärner olema ja ütles: „Issand, kui sina teda oled ära kannud, siis ütle mulle, kuhu sa teda oled pannud, ja mina tahan teda ära wõtta.“ Aga kui siis Jeesus tema wastu ütles: „Maaria!“ siis ta tundis Jeesust ära, pööris ümber ja ütles: „Kabuuni!“ see on: Spetaja. Jeesus ütleb temale: „Ära puudu minusse, sest ma pole weel üles läinud oma Issa juure; aga mine mo wendade, ehk jüngerite juure,“ ja ütle neile: „Mina lähen üles oma Issa ja teie Issa juure, oma Jumala ja teie Jumala juure.“ Se peale läks Maarja Magdaleena Jeesuse jüngerite juure ja kuulutas neile, kui naad leinasid ja nutsid, et ta oli Issan-

dat näinud, ja mis Issand oli öölnud. Aga see kõne oli jüngerite meelest otsegu tühi jutt ja nemad ei uskunud seda weel mitte, kuni pärast ise Jeesust näha said.

„Õndsad on need, kes ei näe, ja süiski usuvad.“ Joh. ev. 20, 29.

Wiisil: Jeesusest ei jäta ma.

Minu hing ei hinusta
 Ei maailma ega taewast;
 Jeesu walguft tahan ma,
 Kes mind peastis kohtu waewast,
 Lepitas mind Isaga,
 Jeesusest ei jäta ma! —

58. Kaks jüngrit Emmause tee peal.

Seljal ajal esimesel nädala päeval, kui Jeesus oli ülestõusnud, olid kaks jüngrite seas ühte alewisse minemas, mis Jeruusalemma ligi; selle nimi oli Emmaus, ja nemad rääkisid isekeskis kõigist neist asjust, mis Jeesusega oli sündinud. Siis tuli ka Jeesus ise nende juure ja käis nendega, aga nende silmad peeti, et nemad teda mitte ei tunnud. Ja tema ütles nende vastu: „Mis kõned need on, mis teie isekeskis kõnelete käies, ja olete kurwa näulised?“ Aga nemad panid seda imeks, et ta ei teadnud, mis neil päevil Jeruusalemmas oli sündinud. Nead kõnelesid temale: „Meie loot-

siime, et Jeesus Kristus, kes prohmet oli wägem tegudest ja sõnast, Israeli rahwast pidi äralunastama; aga ülemad preestrid ja wanemad on teda kolme päewa eest risti löönud. Ja kui nüüd mõningad naesed tema haua juure on läinud, ei leidnud nemad tema ihu mitte, ja ütlesid ennast kaa inglite nagu näinud, kes ütlemad teda elawad; aga teda ennast ei näinud nemad mitte."

Siis noomis Jeesus need jüngrid nende uskumata südame pärast ja ütles: „Eks Kristus seda pidand kannatama ja oma auu sisse minema?“ Ja tema hakkas Moosese ja kõigest prohmetitest rääkima, ja seletas neile ära kõige kirjade seest seda, mis temast oli kirjutatud. — Ja kui nemad said Emmause alewi ligi, tegi Jeesus ennast eemale minema; aga nemad palusid teda wägise ja ütlesid: „Jää meie juure, sest õhtu jõuab ja päew weereb!“ Ja tema läks sisse nende juure jääma. Ja kui ta nendega laudas istus, wõttis tema leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile. Siis peafesid nende filmad lahti ja nemad tundsid teda; aga tema kadus nende eest ära.

Ja nemad läksid tagasi Jeruusalemma ja ütlesid teiste jüngritele, mis tee peal oli sündinud, ja kuidas Jeesusega käies nende südamed põlenud.

„Sest mina tean, et mo Lunastaja elab.“ Job. 19, 25.

Liisil: Armas Jeesus avita.

Jeesus mo õn elab weel,
 Eest ma saan ka elu näha,
 Eian pärast ikka weel,
 Surm ei wõi mull' hirmu teha.
 Mo Pea Jeesus, mind ei taha
 Oma liiget jätta maha. —

59. Jeesuse taewa minemine.

Pärast oma ülestõusmist näitas Jeesus ennast oma jüngeritele nelikümmend päewa, rääkis Jumala riigi asju ja kästis neid: „Minge kõige maailma ja tehke minu jüngeriks kõik rahwast:

ristige neid Issa, Poja ja Püha Waimu nimel, ja õpetage neid pidama kõik, mis mina teid olen käskinud." Ja kui ta wiimist korda oma jüngritega kokku sai, ütles ta neile, et naad pidid Jeruusalemmas Issa tõutust ootama. „Sest Joannes on küll weega ristinud, aga teid peab Püha Waimuga ristitama, ei mitte kaua pärast neidfinatsid päivi." Ja Issand, kui ta nendega sai rääkinud, wiis oma jüngrid wälja Betaaniaast sadi ja tõstis omad käed üles ja õnnistas neid. —

Ja see sündis, kui Ta neid õnnistas, lahkus tema neist ära, ja teda tõsteti nende nähes üles, ja pilwe wõttis teda nende filmade eest ära; ja teda wõeti üles taewa, ja tema istub Jumala paremal käel.

Uga kui nemad üksifilmi taewa poole waatasid, seisid nende juures kaks meest walgis riides, kes ütlesid: „Kalilea maa mehed! mis teie seisate ja waatate üles taewa? Seesinane Seesus, kes teilt on üles wõetud, peab tulema seltsamal kombel, kui teda olete näinud taewa ära minewad!" —

Ja kui jüngrid said Seesust kummardanud, läksid nemad suure rõõmuga tagasi Jeruusalemma, ja olid ühel meelel kous palwes ja palumises, ja olid alati pühas kofas, kiitsid ja tänasid Jumalat. —

„Waata mina olen igapäew teie juures maailma otjani.“ Matt. ew. 28, 20.

Wiifil: Mo elu Kristus ise.

Jää meile Jeesand Jeesus
Nüüd oma armuga,
Et pahareti kurjus
Meid kiusata ei saa.

Jää meile Jeesand Jeesus,
Ka oma sõnaga,
Et Sinu waimu wõimus
Meid täidaks rõõmuga.

60. Püha Waimu walatakse wälja.

Aga kui Nelipühi päew kätte sai, siis olid kõik
jüngrid ühel meelel kous. Ja taewast sündis

äkitselt kohisemine, otsegu kange tuul oleks puhunud, ja täitis kõik selle koda, kus nemad istusid. Ja igauhe peal nende seast nähti, kui lõhutud tule keeled seiswad. Ja nemad said kõik täis Püha Waimu ja hakkasid rääkima teisi keeli, nenda kui Waim neile andis selgeste üles rääkida.

Uga Jeruusalemmas olid Juuda rahwas elamas, jumalakartlikud mehed kõigesuguse rahwa seast, mis taewa all on. Kui nüüd seesinane heal sündis, siis tuli rahwa hulk kokku, ja said omas mõttes segaseks; sest igauks kuulis neid oma keele murret rääkiwad. Ja nemad ehmatasid kõik ära, ja panid imeks ja ütlesid üks teise vastu: „Waata, eks needsinatsed kõik, kes räägiwad, Kalilea-maa mehed ei ole? Kuidas siis meie igauks kuuleme oma keele murret, mis sees meie oleme sündinud?“ Teised panid seda asja naeruks ja ütlesid: „Nemad on täis magusat wiina!“ Uga Peetrus seisus nende üheteistkümnega, tõstis oma healt ja rääkis neile selgeste; „Juuda mehed! see olgu teile teada, et needsinatsed ep ole mitte joobnud, nõnda kui teie arwate; waid Jumal on sedasinast Jeesust, keda teie olete ristilöönud, Issandaks ja Kristuseks teinud ja tema on Püha Waimu wäljawanud, mis teie näete ja kuulete. Seepärast parandage meelt, ja igauks teie seast lastu ennast ristida Jeesuse Kristuse nime peale, siis peate teie Püha Waimu anni saama!“

Res nüüd heal meelel tema sõna vastu wõtsid,

neid ristiti, ja fell päewal foguti nende juure ligi kolmtuhat hinge. —

„Ükski ei wõi Jeesust Issandaks nimetada, kui aga Püha Waimu läbi.“ 1 Kor. 12, 3.

Omaj wiisil.

Oh Jeesus Kristus! tule Sa,
Ja Waimu meile läkkita,
Kes meid wõiks aita armuga
Ja tõe teele juhata.

61. Peetrus peaseb wangitornist.

Pärast seda, kui Püha Waim Nelipühi päewal sai wälja walatud, kuulutasid Jeesuse jüngrid ja

apostlid armuõpetust Jeesusest Kristusest julgeste Juuda rahwa seas ja palju imetähti ja tegusid sündis apostlite kätte läbi. Aga ülemad preestrid ja rahwa wanemad kuusasid apostlid taga, ja kuningas Herodes pistis kaa käe nende külge ja tappis apostli Jakoobuse, Joannese wenna, ära mõõga teraga. Ja kui ta nägi, et see Juuda rahwa meele pärast oli, wõttis tema Peetruse kinni hapnemata leibade päiwil, heitis teda wangitorni, ja andis teda nelja sõamehe kätte hoida, ja pärast Paasapüha tahtis ta teda äratappa. Aga ristifogubus tegi lõpmata palwet Jumala poole Peetruse eest. Ja kui Herodes teda tahtis wälja tuua, siis magas Peetrus sell öösel kahe sõamehe wabel, kahe raud ahelaga kinni siutud, ja hoidjad ukse ees hoidsid wangitorni. Ja waata, Issanda ingel seisis seal ja walgus paistis. Ja tema lõi Peetruse külge, äratas teda ja ütles: „Tõuse usinaste üles!“ Ja tema ahelad langesid tema küllest maha. Aga ingel käs kis teda riided selga panna ja tema järele käia. Ja Peetrus tuli wälja ja kõis tema järel, ja ei teadnud mitte, et see pidi tõsi olema, mis ingli läbi sündis, waid ta mõtles ennast unenagemist nägewad. Aga kui nemad said raudwärama ette, mis linna wiib, siis see läks iseenesest lahti ja nemad läksid wälja ja käisid uulitsat mööda edasi; siis lahkus ingel temast ära. Ja kui Peetrus seda ime asja hakkas õiete mõistma, ütles tema: „Nüüd tean ma tõeste, et Issand oma

ingli on läfitanud ja mind ärapeastnud Heroodeſe
käeſt!“

Ja Peetrus tuli teiſte jüngerite juure ja rää-
kis neile, kuidas Iſſand teda oli wangitornift wälja
ſaatanud, ja läks ära teiſe paika.

„Kõik, mis teie iial palwes palute, kui teie ufute,
peate teie ſaama.“ Matt. ew. 21, 22.

Omalt wiisil.

Kes Jumalat nii laſeb teha,
Kui tema tunneb ülewelt,
Ei Jumal temalt ära lähe,
Et temal küll on häda teal!
Siis ſina ufku tunnistaſid,
Kui hädas ufud Jumalat.

62. Paulus pöörab Jeesuse poole ja saab apostlikuks.

Nende seas, kes ristikogudust taga kuusid, oli üks noormees Wariserite seltsist; selle nimi oli Saulus. See turtus Issanda jüngrite vastu ähwardamise ja tapmisega, ja läks ülema preestri juure ja palus temalt raamatud, et ta Damaskuse linna ristirahvast, olgu mehi ehk naesi, võiks kinni siduda ja Jeruusalemma viia. — Aga kui ta oli minemas ja Damaskuse ligi sai, siis sündis, et äkitselt tema ümber paistis valgus taevast, ja tema langes maa peale maha, ja kuulis healt, mis temale ütles: „Saul, Saul! miks sa Mind

tagakiusad?" Ja tema ütles: „Issand, kes Sa oled?" Aga Issand ütles: „Mina olen Jeesus, keda sa taga kiusad; see tuleb sulle raskeks astla vastu takka üleslüüa! Siis ütles Saulus ehmatand ja wärisedes: „Issand, mis Sa tahad, et ma pean tegema?" Issand ütles: „Tõuse üles ja mine linna; seal peab sulle ööldama, mis sa pead tegema!" — Ja Saulus tõusis üles maast; aga kui ta omad filmad lahti tegi, ei näinud tema kedagi.

Ja need mehed, kes temaga tee peal olid, talutasid teda kättpidi Damaskuse linna, ja tema ei näinud kolm päewa ja ei sõõnud ega joonud. —

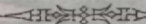
Aga Damaskuses oli üks jünger, Ananias nimi: selle vastu ütles Issand nägemises, et ta pidi Sauluse juure minema ja kätt tema peale panema. Ja kui Ananias sinna kotta tuli, kus Saulus elas, pani ta kätt tema peale ja ütles: „Saul wend! Issand Jeesus, kes sinust on nähtud tee peal, on mind läkitanud, et sa oma filma-nägemist pead jälle saama, ja et sa saad täis Püha Waimu!" Sedamaid pudenesid tema filmade pealt otsegu soomukjed, ja ta sai nii kohe oma nägemise jälle kätte, ja jõusis üles ja teda ristiti; ja ta wõttis leiba ja sai tugewaks. —

Ja Saulus, keda sest ajast hüüti Pauluseks, sai Issanda apostliks ja kuulutas armuõpetust niihästi Juuda maal, kui paganarahwa seas. —

„Argu sündigu, et ma peaksin kiitlenu muist asjust,
kui aga minu Isfanda Jeesuse Kristuse ristist.“ Kalat.
6, 14.

Omäl wiisil.

Sumäl wägew Walitfeja,
Meie kõige ülem hea.
Sina oled õnne saatja,
Mis sa teed, on ime töö,
Wägew, suur ja armuline
Oled sa ja auuline? —

Lisa: Õige usu üleswõtmisest.

Martin Lutterus.

Apostlite ajal oli selge püha kirja õpetus risti koguduse käes, aga aega mööda jäeti Jumala sõna kõrmale ja palju segasid inimeste õpetusi wõeti üles. Wäga paha oli see õpetus, et inimene pidi patud andeks saama raha pärast, ilma uuele parandamata. Usu puhastajaks äratas Jumal Martin Lutterust. Tema sündis Sakseni maal 10-mal Novembril aastal 1483 Eislebeni linnas, kus tema isa mäekaewandajaks oli ja suures waesuses elas. Martin oli terane ja hoolas koolilaps ja

kui nälg peale kippus, siis ta käis jägedaste linna rahwa uste ees laulmas ja sai sel wiisil hea inimeste käest leiba. Kui Martin Lutterus suuremaks sai, õppis ta suure hoolega Sumala sõna ja uuris armu-õpetust järele, et oma hingele rahu leiaks. Mida enam ta püha kirja luges, seda enam ta tundis, et selleaegne (rooma ehk kotoлика) kiriku õpetus segane oli; ja kui siis üks pattude andeks andmist müüja Wittenbergi linna tuli, siis ei wõinud M. Lutterus, kes seal suure kooli peal õpetas ja ka kiriku õpetaja oli, enam wait seista, waid aastal 1517 kirjutas ta 95 õpetuse sõna ja pani selle kirja awalikult kiriku ukse külge, et kõik rahwas seda wõis lugeda ja wale õpetusi äratunda. Rahe nädalaga sai rahwas kõik üle Saksamaa Lutteruse sõna teada ja mitme filmad hakasid lahti peafema; aga rooma paawst pani teda selle tunnistuse pärast needmise alla. Ewangeliumi tõe õpetus lagunes aga ikka laiemala ja sellepärast kutsus Saksamaa keiser Kaarel V. aastal 1521 riigi-päewa Wormsi linna kofku, kus würstid ja ülemad selle asja pärast pidid nõuu pidama. M. Lutterust kutsuti ka senna, ja ta läks julgeste, ehk küll mitu teda keelasid, kartes, et ta sealt elusalt tagasi ei saaks tulema. Sest sell ajal hukati palju neid ära, kes selget ewangeliumi sõna kuulutasid. Lutterus ei kartnud inimeste wiha, waid lootis elawa Sumala peale ja ütles: „Mind on senna kutsutud ja Kristuse nimel pean ma minema,

olgu Wormsi linnas ka nii palju kuratid, kui teliskiva katuste peal on. Ja kui naad süütaksid juure tule Wittenbergi linnast Wormsist saadik põlema, ma ikka peaksin siiski minema. Ma pean Jeesuse ewangeliumi eest kostma!"

Miisuguse lootusega läks see Sumala mees Wormsi linna ja seal ta seisis keisri, kuningate ja würstide ees, kes ta peale käisid ja käsksid, et ta oma ewangeliumi õpetust aga pidi tühjaks tunnistama. Aga ta wastas: „Ma ei wõi seda tühjaks tunnistada, kui teie selgeste püha kirja seest ei wõi tunnistada, et tühja olen õpetanud. Kuida julgaksin ehk tohiksin ma midagi teha südame tunnistuse wastu! — Siin ma seisan; teist nõuu mull ep ole; Sumal mind aidaku! Amen!" —

Lutterus läks sealt ära, aga keiser pani teda ometi nüüd oma poolt ka riigi needmise alla, nõnda et igauhel luba oli, teda finni wõtta ja tappa. Aga nüüd wõttis Sakseni kuurwürst, nimega Priidik Tark, Lutterust oma kaitsmise alla, sest ta armastas teda ja ewangeliumi õpetust. Ta laskis Lutterust Wartburgi kindla kantsi wiia, kus keegi temale kurja ei wõinud teha. Seal elas Lutterus 10 kuud ja pani selle ajaga Uue Testamenti wanast kreeka keelest oma keele ümber; pärast läks ta jälle Wittenbergi linna tagasi, õpetas rahwast, tegi jutlust ja kirjutas mittu head raamatud, kuni ta aastal 1546 jenna 18-mal Weebruariil ärasuri. M. Lutterus oli inimene ja suri, aga tema õpetus

oli Jumalast ja see jäi seisma ja lautati wälja tänapäewani. Aastal 1523 läkitas Jumal ka Gestirahwa kätte kallist Ewängeli-Lutteruse usku, ja tänu Jumalale, selle sees oleme meiegi sündinud ja kasnud, ja selle selge usu põhja peale finnitagu meid Jumal ja rajagu meid kindlaste. —

Seepärast armame meie, et inimene õigeks saab usu läbi, ilma käsu tegusita. Rom. 3, 27.

Jutteruse wõidu laul.

1. Meil' tuleb abi Jumalast,
 Kes ikka wägew olnud!
 Ja peastab hädaft wägewast,
 Mis meie peale tulnud.
 Küll kuri waenlane
 Meid wihkab kurjaste,
 Ta tuleb sõdima
 Nüüd kawalusega,
 Ei ole tema jarnast.

2. Rõik meie nõu on tühine,
 Ei mõu meie wägi;
 See wõib meid aita õiete,
 Kes patust lahti tegi;
 Kes see on? küsid ja;
 Suur Jeesus, koston ma,
 See Jssand suurest wäest,
 See Jumal, kelle käest
 Rõik wõimus meile tuleb.

3. Ehk oleks ilm täis kuratid,
 Kes tahaksid meid neelda,
 Ei karda meie ühtegi,
 Küll Jumal võtab keelda:
 Ehk olgu hirmus meel
 Küll kurjal waimul teal,
 Ei siiski wõimust saa,
 Sest oma sõnaga
 Küll Jeesus teda wõidab.

4. Suur Jumal teeb, mis tõutab,
 Ja tahab Waimu anda:
 Ehk kuri selts küll ähwardab,
 Ei jõua wastupanna;
 Ehk wõetakse nüüd
 Meilt ihu, raha, hüüd;
 Et mingu igawest,
 Ei saa need kasu fests,
 Meil taewa riik peab jääma.

Sissekord.

Nr.	Wana Seadusest.	Lehe kllg.
1.	Maailma loomine	1
2.	Paradisi aed	3
3.	Pattu langemine	5
4.	Wenna tapja Rain	7
5.	Suur weeuputus	9
6.	Noa ohwer. Paabeli torn	12
7.	Abraam	14
8.	Abraam on sõna kuulelik	16
9.	Isak saab naese	19
10.	Jaakobi teekond Haaranisse	22
11.	Jaakob läheb tagasi Kaanaanimaale	25
12.	Zoosepi wennad müüwad teda ära	27
13.	Zoosepi alandamine ja ülendamine	29
14.	Zoosepi wennad Egiptuse maal	31
15.	Zoosep tasub kurja heaga	33
16.	Moosese sündimine ja põgenemine	35
17.	Mooses Dorebi mäe peal	37
18.	Israeli lapsed peafewad Egiptusest ära	39
19.	Jehoowa annab Siinai mäel käsu õpetust	41
20.	Zoosua	44
21.	Simjon	47
22.	Waga naene Rut	50
23.	Saamuel	52
24.	Tawet	55
25.	Saalomon ehitab templi	57
26.	Prohwet Elias	60
27.	Prohwet Jeremias	62
28.	Esra ja Neemia	65
29.	Prohwet Taaniel	68

Uuest Seadusest.

30.	Safarias ja Eliisabet	71
31.	Ristija Joannefe sündimine	72

32. Zoosep ja Maarja	73
33. Jeesuse sündimine	75
34. Jeesust teatakse templis Isfanda ette	77
35. Targad homiku-maalt	79
36. Kaheteiskümne aastane Jeesus pühas kajas	81
37. Ristija Joannes ristib Jeesust	83
38. Pulmad Kaana linnas	85
39. Alwatud mehest	87
40. Mäe-jutlus	89
41. Torm mere peal	91
42. Zairuse tütar	93
43. Raini linna noormees	95
44. Kida-keelega kurtmees ja pime tehakse terveks	96
45. Jeesust muudetakse	99
46. Arakadunud lambast ja arakadunud trahma rahast	101
47. Arakadunud pojast	103
48. Rikas mees ja vaene Saatsarus	105
49. Wariseer ja tõlner	107
50. Jeesus õnnistab lapsukesi	109
51. Jeesus äratab Saatsarust surmuisi üles	110
52. Jeesus läheb Jerusalemma	113
53. Püha õhtu-söömaaeg	115
54. Ketsemane rohu aed	117
55. Jeesus Pilatuse ees	119
56. Jeesus risti külles	121
57. Jeesus näitab ennast Maariale	123
58. Raks jüingrit Emmause tee peal	126
59. Jeesuse taewa minemine	128
60. Püha Waimu walatakse wälja	130
61. Peetrus peaseb wangitornist	132
62. Paulus pöörab Jeesuse poole ja saab apostlik	135

Lija:

Martin Lutterus	138
Lutteruse wõidu laul	141

Tallinnas.
Trükitud Eestimaa sinodi kirjabega.

